2025/1892

26.9.2025

# EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2025/1892

## av den 10 september 2025

## om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

**(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Förebyggande och hantering av alla typer av avfall är ett viktigt politiskt verktyg för att skydda miljön och människors hälsa i unionen. När medlemsstaterna strävar efter att kontinuerligt förbättra sina planer för förebyggande och hantering av avfall är det viktigt att strikt tillämpa den avfallshierarki som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG ([3]) (*avfallshierarkin*).

(2) I den europeiska gröna given, som fastställs i kommissionens meddelande av den 11 december 2019, och den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin för ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa, som fastställs i kommissionens meddelande av den 11 mars 2020, uppmanas till förstärkta och påskyndade åtgärder från unionens och medlemsstaternas sida för att säkerställa att textil- och livsmedelssektorerna är miljömässigt och socialt hållbara, eftersom de utgör ledande resursintensiva sektorer som orsakar avsevärda negativa effekter på miljön. Inom dessa sektorer hindrar bland annat finansiering och tekniska brister framsteg mot övergången till en cirkulär ekonomi och utfasning av fossila bränslen. Livsmedels- och textilsektorerna är den mest respektive den fjärde mest resursintensiva sektorn och de efterlever inte fullt ut unionens grundläggande principer för avfallshantering som fastställs i avfallshierarkin, enligt vilka det krävs prioritering av förebyggande av avfall följt av förberedelse för återanvändning, och materialåtervinning. Dessa utmaningar kräver systematiska lösningar baserade på ett livscykelperspektiv med ett särskilt fokus på livsmedels- och textilprodukter.

(3) Enligt kommissionens meddelande av den 30 mars 2022 om EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier (*strategin*), är väsentliga förändringar nödvändiga för att komma bort från det nuvarande linjära sättet att designa, tillverka, använda och kassera textilprodukter, och det finns ett särskilt behov av att begränsa snabbmode. Strategins vision för 2030 är att konsumenter ska kunna ha glädje av rimligt prissatta textilier av hög kvalitet under längre tid. I strategin understryks vikten av att producenterna hålls ansvariga för det avfall som deras produkter orsakar och det hänvisas till inrättandet på unionsnivå av harmoniserade regler för utökat producentansvar för textilier, med miljöanpassning av avgifter. Där anges att det huvudsakliga syftet med dessa regler är att skapa en ekonomi för insamling, sortering, återanvändning, förberedelse för återanvändning, och materialåtervinning av textilier samt att uppmuntra producenterna att designa sina produkter på ett sätt som respekterar principerna om cirkularitet. Därför förutses det i strategin att en betydande andel av producenternas bidrag till systemen för utökat producentansvar kommer att avsättas för avfallsförebyggande åtgärder och förberedelse för återanvändning. Strategin stöder också behovet av förstärkta och mer innovativa metoder för hållbar förvaltning av biologiska resurser i syfte att öka cirkulariteten för och tillvaratagandet av livsmedelsavfall och öka återanvändningen av biobaserade textilier.

([1]) EUT C, C/2024/888, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj.

([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 mars 2024 (EUT C, C/2025/1033, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 23 juni 2025 (ännu inte offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 9 september 2025 (ännu inte offentliggjord i EUT).

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(4) Lämplig insamling av textilier kommer att bidra till att minska förekomsten av förbrukade syntetiska textilier i miljön, inbegripet i terrestra och marina ekosystem, genom att säkerställa att textilier återanvänds, återvinns och i slutändan får ett nytt liv, och därigenom främja en cirkulär ekonomi.

(5) Med beaktande av livsmedelsavfallets negativa effekter åtog sig medlemsstaterna att vidta åtgärder för att främja förebyggande och minskning av livsmedelsavfall i enlighet med FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling som antogs den 25 september 2015, och särskilt FN:s mål för hållbar utveckling nr 12.3 att till 2030 halvera det globala livsmedelsavfallet per person i butik- och konsumentledet och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd. Dessa åtgärder syftar till att förebygga och minska livsmedelsavfall i primärproduktion, inom bearbetning och tillverkning, i detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, i restauranger och storhushåll samt i hushåll.

(6) Som en uppföljning av konferensen om Europas framtid som pågick under perioden april 2021–maj 2022, åtog sig kommissionen att göra det möjligt för medborgarpaneler att diskutera och lämna rekommendationer inför vissa viktiga förslag. I detta sammanhang sammankallades en europeisk medborgarpanel under perioden december 2022–februari 2023 för att förbereda en förteckning över rekommendationer om hur åtgärderna för att minska livsmedelsavfallet i unionen skulle kunna intensifieras. Eftersom hushållen står för mer än hälften av det livsmedelsavfall som genereras i unionen är medborgarnas insikter om förebyggande av livsmedelsavfall särskilt relevanta. I sina slutliga rekommendationer lade den europeiska medborgarpanelen om minskat matsvinn fram tre huvudsakliga handlingslinjer, nämligen stärkt samarbete i livsmedelskedjan, uppmuntran till initiativ inom livsmedelssektorn och stöd till förändringar av konsumenters beteende. Panelens rekommendationer kommer även i fortsättningen att utgöra ett stöd för kommissionens övergripande arbetsprogram för förebyggande av livsmedelsavfall och skulle kunna tjäna som vägledning för att hjälpa medlemsstaterna att uppnå målen för minskning av livsmedelsavfallet.

(7) Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG ([4]) ändrades Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG ([5]) på så sätt att koldioxid som avskiljs och transporteras för geologisk lagring och som lagras geologiskt enligt kraven i direktiv 2009/31/EG undantogs från dess tillämpningsområde. Denna ändring införlivades dock inte i direktiv 2008/98/EG, genom vilket direktiv 2006/12/EG upphävdes. För att säkerställa rättssäkerhet införlivar detta ändringsdirektiv därför den ändringen i direktiv 2008/98/EG.

(8) Definitioner av *producent av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon, tillhandahållande på marknaden, onlineplattform, leverantör av distributionstjänster, enhet inom den sociala ekonomin, slutanvändare, osåld konsumentprodukt* och *producentansvarsorganisation* som är kopplade till genomförandet av det utvidgade producentansvaret för textilier bör ingå i direktiv 2008/98/EG, så att tillämpningsområdet för dessa begrepp och de tillhörande skyldigheterna klargörs.

(9) Trots den ökande medvetenheten om livsmedelsavfallets negativa inverkan och konsekvenser, de politiska åtaganden som gjorts på unionsnivå och medlemsstatsnivå och de unionsåtgärder som genomförts till följd av kommissionens meddelande av den 2 december 2015 med titeln *Att sluta kretsloppet – en EU-handlingsplan för den cirkulära ekonomin*, minskar genereringen av livsmedelsavfall inte i den utsträckning som krävs för att betydande framsteg ska kunna göras för att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling nr 12.3. I syfte att säkerställa ett betydande bidrag för att uppnå hållbarhetsmål nr 12.3 bör de åtgärder som vidtas av medlemsstaterna förstärkas så att medlemsstaterna gör framsteg med att uppnå det målet vid genomförandet av detta direktiv liksom andra lämpliga åtgärder som syftar till att minska genereringen av livsmedelsavfall. I detta direktiv förtecknas därför insatsområden där medlemsstaterna bör anpassa eller anta åtgärder, beroende på vad som är lämpligt, för varje led i livsmedelskedjan.

(10) För att förebygga livsmedelsavfall har medlemsstaterna i viss utsträckning utvecklat kommunikationsmaterial och genomfört kampanjer för konsumenter och livsmedelsföretagare. Dessa åtgärder har dock huvudsakligen inriktats på att höja medvetenheten snarare än på att främja beteendeförändringar. För att uppnå den fulla potentialen när det gäller att minska livsmedelsavfallet och att säkerställa framsteg över tid bör det utarbetas beteendeförändrande insatser som är anpassade till medlemsstaternas särskilda situationer och behov och som integreras fullt ut i de nationella programmen för förebyggande av livsmedelsavfall. Det är också viktigt att hänsyn tas till ändringar i kosthållning, regionala cirkulära lösningar, däribland offentlig-privata partnerskap och medborgarengagemang samt anpassning till särskilda regionala behov, som till exempel i de yttersta randområdena eller på öar.

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).

([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG av den 5 april 2006 om avfall (EUT L 114, 27.4.2006, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj).

(11) Det kvarstår skillnader i förhandlingsstyrka mellan leverantörer och köpare av jordbruks- och livsmedelsprodukter inom livsmedelskedjorna i unionen. Detta gäller särskilt jordbruksprodukter, eftersom de är lättfördärvliga i större eller mindre utsträckning. Medlemsstaterna bör därför vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de åtgärder som vidtas för att genomföra de mål för minskningen av livsmedelsavfall som anges i detta direktiv inte leder till minskad förhandlingsstyrka för leverantörer av jordbruksprodukter eller till en ökning av otillbörliga handelsmetoder gentemot sådana leverantörer, vilket är förbjudet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 ([6]).

(12) Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och den europeiska mekanismen för beredskap och insatser vid livsmedelsförsörjningskriser har uppmärksammat förpackningars betydelse när det gäller att minska livsmedelsavfallet och trygga livsmedelsförsörjningen och livsmedelssäkerheten. I detta sammanhang är det därför lämpligt att medlemsstaterna uppmuntrar och främjar tekniska lösningar som bidrar till att förebygga livsmedelsavfall, såsom aktiva förpackningar som är avsedda att förlänga hållbarhetstiden eller bibehålla eller förbättra förpackade livsmedels skick, särskilt under transport och lagring, och användarvänliga verktyg som är förenliga med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 ([7]), och därigenom bidra till att förhindra onödig kassering av livsmedel som fortfarande är säkra för konsumtion.

(13) Med tanke på deras potential att minska livsmedelsavfallet bör medlemsstaterna stödja innovativa och tekniska lösningar som korrekt anger ett livsmedels hållbarhetstid, säkerställer livsmedelssäkerhet och, i enlighet med förordning (EU) nr 1169/2011, tillhandahåller information, inbegripet angivande av *datum för minsta hållbarhet* eller *sista förbrukningsdag*, som är tydlig och lätt att förstå för konsumenter.

(14) För att uppnå resultat på kort sikt och ge livsmedelsföretagare, konsumenter och offentliga myndigheter det långsiktiga perspektiv som krävs bör det fastställas kvantifierade mål för minskningen av genererat livsmedelsavfall som medlemsstaterna ska uppnå senast 2030.

(15) Mot bakgrund av unionens engagemang för den ambition som anges i hållbarhetsmål nr 12.3 förväntas fastställandet av de mål för minskning av livsmedelsavfallet som medlemsstaterna ska uppnå senast 2030 ge en viktig politisk impuls till att vidta åtgärder och säkerställa ett betydande bidrag till de globala målen. Med tanke på att sådana mål är rättsligt bindande bör de dock vara proportionella, uppnåbara och genomförbara och beakta de olika aktörernas roll i livsmedelskedjan och deras kapacitet, särskilt mikroföretag och småföretag. Införandet av rättsligt bindande mål bör därför ske genom en stegvis strategi och börja på en lägre nivå än den som fastställs i hållbarhetsmålet för att säkerställa en enhetlig respons från medlemsstaterna och konkreta framsteg mot hållbarhetsmål nr 12.3.

(16) Minskat livsmedelsavfall i alla led av livsmedelskedjan medför en betydande positiv inverkan på miljön. Minskat livsmedelsavfall i produktions- och konsumtionsleden kräver olika strategier och åtgärder och involverar olika intressentgrupper. Därför bör ett mål för minskningen av genererat livsmedelsavfall fastställas för bearbetning och tillverkning av livsmedel och ett annat mål fastställas för detaljhandel och annan distribution av livsmedel, för restauranger och storhushåll samt för hushåll.

(17) Mot bakgrund av det ömsesidiga beroendet mellan distributions- och konsumtionsleden i livsmedelskedjan, särskilt detaljhandelspraxis inverkan på konsumenters beteende och förhållandet mellan konsumtionen i och utanför hemmet, bör ett gemensamt mål för dessa led i livsmedelskedjan fastställas. Att fastställa separata mål för vart och ett av dessa led skulle medföra onödig komplexitet och begränsa medlemsstaternas flexibilitet när det gäller att inrikta sig på sina specifika problemområden. För att undvika att ett gemensamt mål leder till en alltför stor börda för vissa aktörer bör medlemsstaterna beakta proportionalitetsprincipen vid fastställande av åtgärder för att uppnå det gemensamma målet.

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (EUT L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EUT L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

(18) Demografiska förändringar har en betydande inverkan på mängden livsmedel som konsumeras och det livsmedelsavfall som genereras. Ett gemensamt mål för minskning av livsmedelsavfallet som gäller detaljhandel och annan distribution av livsmedel, restauranger och storhushåll samt hushåll bör därför uttryckas som en procentuell förändring av nivåerna av livsmedelsavfall per capita för att ta hänsyn till förändringar i befolkningen. Eftersom turister inte räknas som en del av den allmänna befolkningen och medlemsstaterna kan ställas inför en ökning eller minskning av turismen jämfört med referensperioden för fastställandet av målet för minskning av livsmedelsavfall uttryckt per capita för detaljhandel och annan distribution av livsmedel, restauranger och storhushåll samt hushåll, bör kommissionen, med beaktande av turistflöden, anta en korrigeringsfaktor för att stödja medlemsstaterna att uppnå detta mål om minskning av livsmedelsavfall.

(19) 2020 var det första året då medlemsstaterna mätte nivåerna av livsmedelsavfall med hjälp av den harmoniserade metod som anges i kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 ([8]). På grund av skyddsåtgärder som vidtogs under covid-19-pandemin anses dock uppgifterna för 2020 inte vara representativa för livsmedelsavfall som genereras i vissa medlemsstater. På samma sätt kan detta vara fallet för de uppgifter som har samlats in årligen för 2021, 2022 och 2023. Det är därför lämpligt att använda ett årligt genomsnitt mellan 2021 och 2023 som referensperiod för att fastställa mål för minskningen av livsmedelsavfall, samtidigt som man alternativt tillåter användning av uppgifter från 2020. För medlemsstater som kan visa att de utförde mätningar av livsmedelsavfallet före 2020 med metoder som överensstämmer med kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 bör det också vara tillåtet att använda en tidigare referensperiod än 2020.

(20) För att säkerställa att den stegvisa strategin för att uppnå det globala målet uppfyller sitt syfte bör de nivåer som fastställts för de rättsligt bindande målen för minskning av livsmedelsavfallet ses över och vid behov revideras för att ta hänsyn till såväl medlemsstaternas framsteg över tid som de eventuella effekterna av förändringar i produktionsnivåerna inom livsmedelsbearbetnings- och tillverkningssektorn. Detta skulle göra det möjligt att anpassa målen i syfte att stärka unionens bidrag och ytterligare anpassa målen till hållbarhetsmål nr 12.3, som ska uppnås senast 2030, samt ge vägledning för ytterligare framsteg efter det datumet. För att ytterligare stödja primärproducenter i deras ansträngningar att minska livsmedelsavfall och livsmedelsförluster är det nödvändigt att åtgärda kunskapsluckor i syfte att identifiera lämpliga åtgärder för att minska sådant avfall och sådana förluster.

(21) För att säkerställa ett bättre, snabbare och mer enhetligt genomförande av bestämmelserna om förebyggande av livsmedelsavfall, för att föregripa eventuella brister i genomförandet och för att göra det möjligt för medlemsstaterna att vidta åtgärder för att uppnå målen före utgången av tidsfristerna, bör det system med rapporter om tidig varning som infördes 2018 utvidgas till att omfatta mål för minskning av livsmedelsavfallet.

(22) I linje med principen om att förorenaren betalar, som avses i artikel 191.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), är det viktigt att producenter som för första gången tillhandahåller vissa textilier, textilrelaterade produkter eller skodon på marknaden inom en medlemsstats territorium tar ansvar för hanteringen av dem i slutet av deras livscykel och förlänger deras livslängd genom att göra använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning tillgängliga på marknaden för återanvändning. För att genomföra principen om att förorenaren betalar är det lämpligt att fastställa skyldigheter för producenter avseende hanteringen av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som omfattar alla tillverkare, importörer eller distributörer som, oavsett vilken försäljningsteknik som används, inbegripet genom distansavtal enligt definitionen i artikel 2.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ([9]), för första gången yrkesmässigt under sitt eget namn eller varumärke tillhandahåller dessa produkter inom en medlemsstats territorium. Tillämpningsområdet för producenter som omfattas av det utökade producentansvaret bör undanta egenföretagare som tillverkar särskilt anpassade produkter med tanke på deras begränsade roll på textilmarknaden och de producenter som för första gången på marknaden tillhandahåller använda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning, eller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som härrör från sådana använda eller uttjänta produkter eller delar av dessa, i syfte att stödja återanvändning och en förlängd livslängd bland annat genom reparation, renovering, uppgradering, återtillverkning och återvinningsförädling, varigenom vissa funktioner hos den ursprungliga produkten ändras.

([8]) Kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 av den 3 maj 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG vad gäller en gemensam metod och minimikrav på kvalitet för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall (EUT L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

([9]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(23) I detta ändringsdirektiv bör *använda textilier* tolkas som separat insamlade textilier som slutanvändaren kasserar, oavsett om de kasseras i avsikt och med möjlighet att återanvända dem. I det skedet kan de använda textilierna antingen vara lämpliga för återanvändning eller vara avfall, eftersom de inte har bedömts. Därför bör använda textilier som samlas in separat betraktas som avfall vid insamlingen, såvida de inte överlämnas direkt av slutanvändare och direkt och yrkesmässigt bedöms som lämpliga för återanvändning av återanvändningsaktören eller enheterna inom den sociala ekonomin på insamlingsplatsen. *Använda textilier som bedömts vara lämpliga för återanvändning* bör tolkas som textilier som har bedömts vara lämpliga för återanvändning efter insamling, sortering, förberedelse för återanvändning eller efter den direkta yrkesmässiga bedömningen på insamlingsplatsen. Använda textilier som bedömts vara lämpliga för återanvändning bör inte betraktas som uttjänta textilier.

(24) Enligt kommissionens meddelande av den 9 december 2021 med titeln *Bygga upp en ekonomi som fungerar för människor: en handlingsplan för den sociala ekonomin* omfattar den sociala ekonomin en mängd olika enheter med olika företags- och organisationsmodeller. De verkar inom en lång rad olika ekonomiska sektorer. De tre huvudprinciperna för den sociala ekonomin omfattar prioritering av människor och sociala eller miljömässiga syften framför vinst, återinvestering av hela eller den största delen av vinster och överskott i syfte att fortsätta att eftersträva sociala eller miljömässiga syften och bedriva verksamhet som tjänar medlemmarnas eller användarnas intresse eller samhället i stort, och demokratisk eller delaktighetsbaserad styrning. I detta avseende kan enheter inom den sociala ekonomin ta formen av kooperativ, ömsesidiga bolag, föreningar, inbegripet välgörenhetsorganisationer, och stiftelser, och de kan omfatta religiösa och kyrkliga organisationer. Enheter inom den sociala ekonomin omfattar också privaträttsliga organ som är sociala företag enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 ([10]).

(25) Det finns stora skillnader när det gäller hur separat insamling av textilier genomförs eller planeras att genomföras, oavsett om det görs genom utökat producentansvar eller med andra strategier. Även när system för utökat producentansvar övervägs finns det stora skillnader, till exempel när det gäller vilka produkter som omfattas av tillämpningsområdet, producentansvaret och styrningsmodellerna. De regler för utökat producentansvar som fastställs i direktiv 2008/98/EG bör därför tillämpas för system för utökat producentansvar som avser producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon. De reglerna bör dock kompletteras med ytterligare särskilda bestämmelser som är relevanta för textilsektorns egenskaper, särskilt den höga andelen små och medelstora företag bland producenter, den roll som enheter inom den sociala ekonomin spelar och vikten av återanvändning för att öka hållbarheten i värdekedjan för textilier. Dessa regler bör också vara mer detaljerade och harmoniserade för att undvika att det skapas en fragmenterad marknad som skulle kunna ha negativ inverkan på sektorn, särskilt på mikroföretag och små och medelstora företag, för insamling eller behandling, inbegripet materialåtervinning, av textilier, samt för att ge tydliga incitament för hållbar design av textilprodukter och underlätta marknaderna för sekundära råvaror. I detta sammanhang uppmanas medlemsstaterna att överväga att tillåta flera producentansvarsorganisationer, eftersom konkurrens mellan producentansvarsorganisationer kan leda till större fördelar för konsumenter, öka innovationen, sänka kostnaderna, förbättra den separata insamlingen av textilier och öka valmöjligheterna för producenter som vill ingå avtal med sådana organisationer.

(26) Enligt Europeiska miljöbyrån används för närvarande mindre än 1 % av allt klädavfall för att tillverka nya kläder på ett cirkulärt sätt. Dessutom har de flesta textilier inte designats på ett sätt som överensstämmer med principerna om cirkularitet, och 78 % av alla textilprodukter kräver demontering före textil-till-textilåtervinning. För att stödja och driva på den tekniska utvecklingen och infrastrukturutvecklingen samt satsningarna på ekodesign av textilier bör investeringar i cirkulära textilier främjas när det gäller förebyggande, insamling, sortering, återanvändning och lokal återanvändning samt materialåtervinning och fiber-till-fiberåtervinning av textilier. Den totala mängden uttjänta textilier som genereras, inbegripet kläder och skodon, hemtextilier, tekniska textilier samt postindustriellt avfall och avfall före konsumentledet, uppskattas till 12,6 miljoner ton. Detta inbegriper fraktioner som kasseras som avfall under textilproduktion, i detaljhandelsledet och av hushåll och kommersiella enheter.

(27) Medlemsstaterna bör kräva att producentansvarsorganisationer säkerställer konfidentiell behandling av de uppgifter som de förfogar över, vad gäller företagshemligheter och information som direkt kan kopplas till enskilda producenter eller deras behöriga ombud. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ([11]) ska denna konfidentialitet bibehållas under all hantering, lagring och rapportering av uppgifter, med robusta säkerhetsåtgärder och dataskyddsstandarder för att förhindra obehörig åtkomst eller eventuella dataintrång.

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013 (EUT L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(28) Hushållstextilier och kläder och tillbehör till kläder utgör den största andelen av unionens textilkonsumtion och bidrar mest till ohållbara mönster med överproduktion och överkonsumtion. Hushållstextilier och kläder står också i fokus för alla befintliga system för separat insamling i medlemsstaterna, tillsammans med andra kläder efter konsumentledet, tillbehör och skodon som inte främst består av textilier. Tillämpningsområdet för det system för utökat producentansvar som inrättas bör därför omfatta textilier, textilrelaterade produkter och skodon för hushållsbruk eller annan användning, om sådana produkter som förtecknas i bilaga IVc till sin art och sammansättning liknar dem för hushållsbruk. Annan användning, om de textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc till sin art och sammansättning liknar dem för hushållsbruk, bör omfatta yrkesmässig användning, såvida inte skyldigheterna att inrätta särskilda system för separat insamling och efterföljande avfallsbehandling av sådana produkter för yrkesmässig användning redan föreskrivs i detta ändringsdirektiv, enligt andra bestämmelser än dem som ingår i artiklarna om utökat producentansvar för textilier och hantering av uttjänta textilier eller i annan relevant unionsrätt och nationell rätt. Produkter för yrkesmässig användning, inbegripet militär användning, som kan medföra säkerhets-, hälso- och hygienrisker eller ge upphov till säkerhetsproblem bör undantas från de system för utökat producentansvar som inrättas för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc. I syfte att säkerställa rättssäkerheten för producenterna med avseende på de produkter som omfattas av det utökade producentansvaret bör de berörda produkterna identifieras genom en hänvisning till numren i den gemensamma nomenklaturen (KN) enligt bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 ([12]).

(29) Enligt de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2024–2029 kommer kommissionen att arbeta med en ny rättsakt om den cirkulära ekonomin i syfte att bidra till att skapa marknadsefterfrågan på returråvaror och en inre marknad för avfall, särskilt när det gäller kritiska råvaror. I detta sammanhang förväntas unionslagstiftningen om avfall uppdateras, och kommissionen kommer att bedöma behovet av att ändra artiklarna 8, 8a och 10 i direktiv 2008/98/EG i syfte att införa utökat producentansvar för ytterligare avfallsflöden, såsom madrasser och mattor, och att ytterligare harmonisera återvinningsförfarandena och kraven på utökat producentansvar, inbegripet för producentregister.

(30) Textilsektorn är resursintensiv. Det mesta av de påfrestningar och effekter som hör samman med konsumtionen av kläder, skodon och hushållstextilier i unionen uppstår i tredjeländer i samband med produktion av råvaror och textilier. I synnerhet importeras 73 % av de kläder och hushållstextilier som konsumeras i Europa. Sådana påfrestningar och effekter påverkar emellertid också unionen på grund av sin globala inverkan på klimatet och miljön. Förebyggande, förberedelse för återanvändning, och materialåtervinning av uttjänta textilier kan därför bidra till att minska sektorns globala miljöavtryck, inbegripet i unionen. Dessutom sker den nuvarande resursineffektiva avfallshanteringen av uttjänta textilier inte i enlighet med avfallshierarkin och leder till miljöskador både i unionen och i tredjeländer, bland annat genom växthusgasutsläpp från förbränning och deponering.

(31) Syftet med utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon är att säkerställa en hög nivå för miljöskydd och hälsoskydd i unionen, skapa en ekonomi för insamling, sortering, återanvändning, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning, särskilt fiber-till-fiberåtervinning, samt att ge incitament för producenter att säkerställa att deras produkter designas på ett sätt som är i överensstämmelse med principerna om cirkularitet. I syfte att säkerställa att skyldigheterna avseende utökat producentansvar inte tillämpas retroaktivt och att de är förenliga med rättssäkerhetsprincipen, bör producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon finansiera kostnaderna för insamling, sortering för återanvändning, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning samt materialåtervinning och annan behandling av insamlade använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, inbegripet osålda konsumentprodukter som betraktas som avfall och som levererats på medlemsstaternas territorium efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft. Dessa producenter bör även finansiera kostnaderna för genomförande av plockanalyser av insamlat blandat kommunalt avfall, tillhandahållande av information till slutanvändare om textilproduktionens effekter och hållbar hantering av textilier, rapportering om separat insamling, återanvändning och annan behandling, teknik för sortering och materialåtervinning, och stöd till forskning och utveckling av ekodesign av textilier som inte innehåller ämnen som inger betänkligheter.

(32) Eftersom de ekonomiska bidrag som en producent ska betala bör täcka kostnaderna för avfallshantering av produkter som den producenten tillhandahåller på unionsmarknaden, bör medlemsstaterna säkerställa att betalningar av sådana bidrag i mer än en medlemsstat undviks när produkter cirkulerar i unionen. En producent bör därför täcka kostnaderna för utökat producentansvar för de produkter som den har tillhandahållit på marknaden i en medlemsstat där sådana produkter sannolikt kommer att bli avfall, med undantag för de produkter som har lämnat den medlemsstatens territorium innan de säljs till slutanvändare eller blir avfall.

([12]) Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(33) Enligt artikel 193 i EUF-fördraget hindrar inte skyddsåtgärder som antas enligt artikel 192 i EUF-fördraget någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder, på de villkor som fastställs i fördragen och i rättspraxis. En medlemsstat kan till exempel behålla ett system för utökat producentansvar för uttjänta textilier från mikroföretag om det redan finns när detta ändringsdirektiv träder i kraft.

(34) Producenterna bör ansvara för att det inrättas insamlingssystem för insamling av alla använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon och för att säkerställa att de därefter genomgår sortering för återanvändning, förberedelse för återanvändning, och materialåtervinning, i syfte att maximera tillgången på använda kläder och skodon och minska volymerna av textilier för sådana typer av avfallsbehandling som är längre ner i avfallshierarkin. Att säkerställa att textilprodukter kan användas och återanvändas, och faktiskt används och återanvänds, under längre tid är det mest effektiva sättet att avsevärt minska deras inverkan på klimatet och på miljön. Detta bör även möjliggöra hållbara och cirkulära affärsmodeller såsom återanvändning, uthyrning och reparation, återtagstjänster och återförsäljning av andrahandsvaror för att skapa nya gröna arbetstillfällen av hög kvalitet och kostnadsbesparande alternativ för medborgarna. Att producenterna blir ansvariga för det avfall som deras produkter skapar är avgörande för att bryta sambandet mellan generering av uttjänta textilier och tillväxt inom sektorn. Producenterna bör även ansvara för materialåtervinningen, särskilt prioriteringen av ökad materialåtervinning genom fiber-till-fiberåtervinning samt andra återvinningsförfaranden och bortskaffande.

(35) Producenter och producentansvarsorganisationer bör finansiera den ökade materialåtervinningen av textilier, särskilt fiber-till-fiberåtervinning, och därigenom möjliggöra materialåtervinning av ett bredare spektrum av material och skapa en råvarukälla för textilproduktion i unionen. Det är också viktigt att producenter ger ekonomiskt stöd till forskning och innovation inom den tekniska utvecklingen av lösningar för automatisk sortering och sortering av sammansatta material som gör det möjligt att separera och materialåtervinna blandmaterial, samt sanering av avfall för att möjliggöra fiber-till-fiberåtervinning av hög kvalitet och användning av återvunnet fiberinnehåll. För att underlätta efterlevnaden av detta ändringsdirektiv ska medlemsstaterna säkerställa att information och assistans finns tillgängliga för ekonomiska aktörer i textilsektorn, särskilt små och medelstora företag, i form av vägledning, ekonomiskt stöd, tillgång till finansiering, specialiserad lednings- och personalutbildning eller organisatoriskt och tekniskt stöd. Om sådan information och assistans finansieras med statliga medel, inbegripet när det är helfinansierat genom bidrag som ålagts av en offentlig myndighet och tas ut av de berörda företagen, kan de utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att reglerna om statligt stöd efterlevs. Mobiliseringen av privata och offentliga investeringar i textilsektorns cirkularitet och utfasning av fossila bränslen står även i fokus för flera av unionens finansieringsprogram och färdplaner, såsom instrumentet hubbar för cirkularitet och vissa ansökningsomgångar inom ramen för Horisont Europa. Det är också nödvändigt att ytterligare bedöma möjligheten att fastställa unionsmål för materialåtervinning av textilier, i syfte att stödja och driva på den tekniska utvecklingen av och investeringarna i infrastruktur för materialåtervinning och satsningarna på ekodesign för materialåtervinning.

(36) Använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon bör samlas in separat från andra avfallsflöden, såsom metall, papper och papp, glas, plast, trä och bioavfall, i syfte att bibehålla deras återanvändbarhet och potential för materialåtervinning av hög kvalitet. Mot bakgrund av den miljöpåverkan och de materialförluster som orsakas av att använda och uttjänta textilier inte samlas in separat och därför inte behandlas på ett miljöriktigt sätt, bör insamlingsnätverket för använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon omfatta hela medlemsstaternas territorium, inbegripet de yttersta randområdena, finnas nära slutanvändaren och inte bara inriktas på områden och produkter där insamlingen är lönsam. Insamlingsnätverket bör organiseras i samarbete med andra aktörer som är verksamma inom sektorerna avfallshantering och återanvändning, såsom kommuner och enheter inom den sociala ekonomin. Med tanke på de avsevärda fördelar för miljö och klimat som är förknippade med återanvändning bör insamlingsnätverkets primära och sekundära syften vara att samla in återanvändbara och materialåtervinningsbara textilier, textilrelaterade produkter och skodon. En stadig ökning av nivån av separat insamling skulle driva fram förbättrad återanvändning och materialåtervinning av hög kvalitet i leveranskedjorna för textilier, öka användningen av sekundära råvaror av hög kvalitet och stödja planeringen av investeringar i infrastruktur för sortering och bearbetning av textilier. I syfte att kontrollera och förbättra effektiviteten i insamlingsnätverket och informationskampanjerna bör regelbundna plockanalyser på minst Nuts 2-nivå utföras på insamlat blandat kommunalt avfall för att fastställa mängden uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon i avfallet. Dessutom bör producentansvarsorganisationerna varje år offentliggöra information om prestandan hos system för separat insamling och om viktmängden av separat insamling som visar en stadig ökning.

(37) Mot bakgrund av den nyckelroll som enheter inom den sociala ekonomin har i de befintliga textilinsamlingssystemen och deras potential att skapa lokala, hållbara, deltagandebaserade och inkluderande företagsmodeller och arbetstillfällen med hög kvalitet i unionen, i linje med målen i kommissionens meddelande av den 9 december 2021 med titeln *Bygga upp en ekonomi som fungerar för människor: en handlingsplan för den sociala ekonomin*, bör införandet av system för utökat producentansvar bibehålla och stödja den verksamhet som bedrivs av enheter inom den sociala ekonomin som deltar i hanteringen av använda textilier. Dessa enheter bör därför betraktas som partner i de system för separat insamling som stöder ökad återanvändning och reparation och som skapar arbetstillfällen av hög kvalitet för alla och särskilt för utsatta grupper. Sorteringskraven bör också gälla för använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in av enheter inom den sociala ekonomin. I detta avseende bör enheter inom den sociala ekonomin även tillhandahålla information om sin insamling av textilier och efterföljande hantering av sådana insamlade textilier till den behöriga myndigheten, genom minimirapporteringsskyldigheter. Medlemsstaterna bör, helt eller delvis, kunna undanta enheter inom den sociala ekonomin från sådana rapporteringsskyldigheter, om fullgörandet av dem skulle leda till en oproportionerlig administrativ börda för sådana enheter.

(38) Producenter och producentansvarsorganisationer bör delta aktivt när det gäller att tillhandahålla information till slutanvändare, särskilt konsumenter, om att använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon bör samlas in separat, om att insamlingssystem finns tillgängliga och om att slutanvändare har en viktig roll när det gäller att säkerställa förebyggande av avfall och miljömässigt optimal hantering av uttjänta textilier. Detta bör inbegripa information om tillgången till arrangemang för återanvändning av textilier och skodon och de miljömässiga fördelarna med hållbar konsumtion samt beklädnadsindustrins miljömässiga, hälsomässiga och sociala konsekvenser. Slutanvändarna bör också informeras om vikten av att göra välgrundade, ansvarsfulla och hållbara val i fråga om textilkonsumtion och av att säkerställa en miljömässigt optimal hantering av uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon. Dessa informationskrav gäller utöver de krav på att tillhandahålla information om textilprodukter till slutanvändare som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1007/2011 ([13]) och (EU) 2024/1781 ([14]). Modern informationsteknik bör användas när informationen lämnas ut till alla slutanvändare. Informationen bör spridas både med konventionella metoder, såsom affischer både inomhus och utomhus och kampanjer i sociala medier, och med mer innovativa metoder, såsom elektronisk tillgång till webbplatser via QR-koder.

(39) I syfte att öka cirkulariteten och den miljömässiga hållbarheten för textilier och minska de negativa effekterna på klimatet och miljön föreskrivs genom förordning (EU) 2024/1781 utveckling av bindande ekodesignkrav för textilprodukter och skodon som, beroende på vad som enligt konsekvensbedömningen bidrar till att öka textiliernas miljömässiga hållbarhet, kommer att reglera varaktigheten, återanvändbarheten, reparerbarheten och fiber-till-fiberåtervinningsbarheten för textilier liksom den obligatoriska andelen innehåll av återvunnen fiber i textilier. Genom förordning (EU) 2024/1781 regleras även förekomsten av ämnen som inger betänkligheter för att göra det möjligt att minimera och spåra dem i syfte att minska avfallsgenereringen och förbättra materialåtervinningen samt för att förebygga och minska mängden syntetiska fibrer som sprids i miljön i syfte att avsevärt minska utsläppen av mikroplast. Vidare är anpassning av avgifterna för utökat producentansvar ett effektivt ekonomiskt instrument för att stimulera mer hållbar design av textilier, vilket i sin tur kommer att leda till förbättrad design som är i linje med principerna om cirkularitet. För att ge ett starkt incitament till ekodesign och samtidigt beakta målen för den inre marknaden och sammansättningen av textilsektorn, som främst består av små och medelstora företag, är det nödvändigt att harmonisera kriterierna för anpassningen av avgifter för utökat producentansvar baserat på de mest relevanta ekodesignparametrarna, i syfte att möjliggöra behandling av textilier i enlighet med avfallshierarkin. Anpassningen av dessa avgifter enligt ekodesignkriterierna bör bygga på ekodesignkraven och de mätmetoder för dessa som antagits enligt förordning (EU) 2024/1781 för textilprodukter och skodon eller enligt annan unionsrätt i vilken harmoniserade hållbarhetskriterier och mätmetoder för textilprodukter och skodon fastställs och endast om de senare har antagits. Det är lämpligt att kommissionen ges befogenhet att anta harmoniserade regler för avgiftsanpassningen i syfte att säkerställa att kriterierna för avgiftsanpassning anpassas till de produktkraven.

([13]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG (EUT L 272, 18.10.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj).

([14]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG (EUT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

(40) Industriell och kommersiell praxis, såsom ultrasnabbt mode och snabbmode, påverkar hur länge produkten används och sannolikheten för att en produkt blir avfall på grund av aspekter som inte nödvändigtvis är kopplade till dess utformning, och bygger ofta på marknadssegmentering. Sådan praxis kan leda till att produkten kasseras i förtid, innan den når slutet av sin potentiella livslängd, vilket leder till överkonsumtion av textilprodukter och följaktligen till övergenerering av uttjänta textilier. För att bättre identifiera sådan praxis och möjliggöra miljöanpassning av avgifter för utökat producentansvar skulle medlemsstaterna kunna överväga kriterier såsom produktsortimentets bredd, dvs. det antal produktmodeller som erbjuds till försäljning av en producent, med fastställda tröskelvärden per marknadssegment, eller erbjudandenas frekvens, dvs. det antal produktmodeller per marknadssegment som erbjuds till försäljning av en producent under en viss period, eller reparationsincitament, dvs. sannolikheten för att produkten repareras på grundval av förhållandet mellan produktens ursprungliga inköpskostnad och kostnaden för reparation av densamma eller producentens tillhandahållande av en reparationstjänst.

(41) Medlemsstaterna bör ta hänsyn till kriterier såsom volymen textilier, textilrelaterade produkter och skodon som tillhandahålls på marknaden när de fastställer det ekonomiska bidrag för utökat producentansvar som begärs från mikroföretag för att säkerställa en proportionell strategi och bör minimera rapporteringsskyldigheterna.

(42) I syfte att övervaka att producenter fullgör sina ekonomiska och organisatoriska skyldigheter avseende hanteringen av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som de för första gången tillhandahåller på marknaden inom en medlemsstats territorium bör ett producentregister upprättas och förvaltas av varje medlemsstat och producenterna bör vara skyldiga att registrera sig. För att underlätta denna registrering bör registreringskraven och registreringsformatet i största möjliga utsträckning harmoniseras i hela unionen, särskilt när producenter tillhandahåller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon på marknaden för första gången i olika medlemsstater. Informationen i registret bör vara tillgänglig för de enheter som är delaktiga i kontrollen av efterlevnaden av skyldigheterna avseende utökat producentansvar och genomdrivandet av dem.

(43) Eftersom små och medelstora företag utgör 99 % av textilsektorn bör genomförandet av ett system för utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon ha som mål att minska de administrativa bördorna så mycket som möjligt. Det utvidgade producentansvaret bör därför utövas gemensamt, genom att producentansvarsorganisationerna, inbegripet eventuella statligt drivna producentansvarsorganisationer som inrättats av den berörda medlemsstaten, tar på sig ansvaret för deras räkning. Det bör krävas ett godkännande från medlemsstaterna för producentansvarsorganisationer och de bör bland annat dokumentera att de har de ekonomiska medel som krävs för att täcka de kostnader som det utökade producentansvarets skyldigheter medför. Vad beträffar statligt drivna producentansvarsorganisationer, eftersom det saknas fullmakt för en företrädd producent, bör de krav som föreskrivs i detta direktiv avseende sådan fullmakt inte tillämpas.

(44) Enligt artikel 30 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 ([15]) måste leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, innan en producent tillåts använda deras tjänster, erhålla viss identifieringsinformation från näringsidkaren och en självcertifiering från näringsidkaren där denne förbinder sig att endast erbjuda produkter eller tjänster som överensstämmer med tillämpliga regler i unionsrätten. Vid tillämpningen av detta direktiv bör producenter som erbjuder textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som tillhandahålls på marknaden för första gången till konsumenter i unionen betraktas som näringsidkare i den mening som avses i artikel 30 i förordning (EU) 2022/2065.

(45) För att säkerställa ett effektivt genomförande av skyldigheterna avseende utökat producentansvar bör registrering i det textilproducentregister som inrättas enligt detta direktiv betraktas som ändamålsenlig information vid tillämpning av artikel 30.1 d i förordning (EU) 2022/2065. Dessutom bör den självcertifiering som avses i artikel 30.1 e i den förordningen omfatta producentens åtagande att endast erbjuda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon för vilka kraven på utökat producentansvar i detta direktiv är tillämpliga. Efterlevnaden av de krav som fastställs i artikel 30.1 d och e i förordning (EU) 2022/2065 bör inte anses utgöra en allmän skyldighet att övervaka den information som leverantörer av onlineplattformar överför eller lagrar och som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter, och heller inte att aktivt söka efter fakta eller omständigheter som tyder på olaglig verksamhet. De regler för kontroll av efterlevnaden som fastställs i kapitel IV i förordning (EU) 2022/2065 är tillämpliga på leverantörer av sådana plattformar när det gäller dessa krav.

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(46) Oönskade situationer med fripassagerare skulle också kunna uppstå i fråga om leverantörer av distributionstjänster. Genom detta direktiv införs bestämmelser som syftar till att förhindra sådana oönskade situationer med hjälp av en liknande strategi som den i förordning (EU) 2022/2065 vad gäller leverantörer av onlineplattformar.

(47) Den snabbt växande e-handelsmarknaden medför många möjligheter, men utgör också en stor utmaning, särskilt när det gäller miljöskydd. Förordning (EU) 2022/2065 förbjuder åläggandet av allmänna övervakningsskyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster, men fastställer tydliga ansvarsområden och krav på tillbörlig aktsamhet för leverantörer av onlineplattformar för att bekämpa olagligt innehåll som finns tillgängligt på deras tjänster. I synnerhet kan enligt kapitel III avsnitt 4 i den förordningen leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare hållas ansvariga om de inte fullgör sina specifika skyldigheter som mellanhänder vid onlineförsäljning av varor. Tillsynen och övervakningen av efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i den förordningen förväntas stödja kontrollen av tillämpningen och efterlevnaden av direktiv 2008/98/EG, särskilt genom att säkerställa att den information som onlineplattformarna får från näringsidkare är korrekt, fullständig och aktuell och att den finns tillgänglig i deras onlinegränssnitt. Kommissionen och de behöriga nationella myndigheterna bör utöva sina respektive övervakningsbefogenheter i enlighet med förordning (EU) 2022/2065 och direktiv 2008/98/EG, beroende på vad som är tillämpligt, och bör när så krävs agera i nära samarbete för att säkerställa att leverantörer av onlineplattformar uppfyller kraven.

(48) I syfte att säkerställa att behandlingen av textilier sker i enlighet med avfallshierarkin bör producentansvarsorganisationer säkerställa att alla separat insamlade textilier och skodon genomgår sortering på ett sätt som genererar föremål som är lämpade för återanvändning och som uppfyller behoven på både marknaderna för andrahandstextilier och för materialåtervunna råvaror i unionen och globalt. Med tanke på de större miljöfördelarna med att förlänga textilers livslängd bör återanvändning vara huvudsyftet med sorteringen, följt av sortering för materialåtervinning när föremålen yrkesmässigt bedöms inte vara återanvändbara. Dessa sorteringskrav bör utarbetas av kommissionen som en prioriterad del av unionens harmoniserade kriterier för när avfall upphört att vara avfall för använda textilprodukter som bedömts vara lämpliga för återanvändning och materialåtervunna textilier, inbegripet den inledande sortering som kan ske vid insamlingsplatsen. Sådana harmoniserade kriterier bör leda till enhetlighet och hög kvalitet i de insamlade fraktionerna och i materialflödena för sortering, återvinning av avfall och sekundära råvaror över gränserna, vilket i sin tur bör underlätta en utökning av värdekedjorna för återanvändning och materialåtervinning. Använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som överlämnas direkt av slutanvändare och som direkt vid insamlingsplatsen enligt en yrkesmässig bedömning av återanvändningsaktörerna eller enheterna inom den sociala ekonomin bedöms vara lämpliga för återanvändning bör inte betraktas som avfall. Eftersom slutanvändaren inte är tränad i att skilja mellan återanvändbara och materialåtervinningsbara föremål krävs en yrkesmässig bedömning. En yrkesmässig bedömning innebär att det slutliga beslutet att klassificera använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som lämpliga för återanvändning inte överlåts till slutanvändaren utan till de personer som tar emot de använda produkterna vid insamlingsplatsen och som får utbildning eller riktlinjer för att säkerställa en lämplig bedömning. Om återanvändning, förberedelse för återanvändning, eller materialåtervinning inte är tekniskt möjliga bör avfallshierarkin fortfarande tillämpas så att deponering undviks när det är möjligt, särskilt för biologiskt nedbrytbara textilier som är en källa till metanutsläpp, och genom energiåtervinning om förbränning tillämpas.

(49) Kommissionen kommer på grundval av det pågående arbetet vid det gemensamma forskningscentrumet att utarbeta och föreslå en genomförandeakt för att fastställa kriterier för när avfall upphör att vara avfall när det gäller textilier. Kriterierna för när avfall upphör att vara avfall bör inkludera kriterier för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning samt för materialåtervunna textilier, textilrelaterade produkter och skodon.

(50) Exporten av använda textilprodukter som bedömts vara lämpliga för återanvändning och uttjänta textilier till destinationer utanför unionen har ökat stadigt och utgör den största andelen av marknaden för de återanvända textilier efter konsumentledet som genereras i unionen. Med tanke på den förväntade betydande ökningen av insamlade uttjänta textilier efter införandet av separat insamling senast 2025 är det för att säkerställa ett starkt miljöskydd viktigt att stärka insatserna för att bekämpa olagliga transporter av avfall kamouflerat som icke-avfall till tredjeländer. Med utgångspunkt i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1157 ([16]) och i syfte att säkerställa hållbar hantering av textilier efter konsumentledet samt att bekämpa olagliga avfallstransporter bör det föreskrivas att alla separat insamlade textilier, textilrelaterade produkter och skodon genomgår sortering före transport. Dessutom bör det föreskrivas att alla separat insamlade använda produkter i form av textilier,

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

textilrelaterade produkter och skodon betraktas som avfall och omfattas av unionens avfallslagstiftning, däribland unionslagstiftning om avfallstransporter, fram till dess att de har genomgått sortering av en utbildad operatör för återanvändning och materialåtervinning som kan klassificera dem som lämpliga för återanvändning. Sorteringen bör ske i enlighet med harmoniserade sorteringskrav som leder till en återanvändbar fraktion med hög kvalitet som uppfyller behoven på de mottagande marknaderna för använda textilier inom unionen och globalt och genom att fastställa kriterier för att skilja mellan använda varor som bedömts lämpliga för återanvändning och avfall. Transporter av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning bör åtföljas av information som visar att dessa föremål är resultatet av en sortering eller en förberedelse för återanvändning samt information om det företag som ansvarar för denna sortering eller förberedelse för återanvändning, i syfte att öka insynen och ansvarsskyldigheten vad avser processen, och att föremålen är lämpliga för återanvändning. Producentansvarsorganisationer och enheter inom den sociala ekonomin bör rapportera om exporten av uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon och om exporten av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning, så att medlemsstaterna kan övervaka sådan export för att få en bättre förståelse av värdekedjan för textilier.

(51) För att medlemsstaterna ska kunna uppnå de mål som föreskrivs i detta direktiv bör de utvärdera och anpassa sina program för förebyggande av livsmedelsavfall så att de, när så är lämpligt, omfattar nya åtgärder där flera partner från offentliga och privata sektorer deltar, inbegripet producenter, distributörer, leverantörer, återförsäljare och storhushållsleverantörer samt aktörer inom den sociala ekonomin och miljö- och konsumentorganisationer, och samordnade åtgärder som är anpassade för att ta itu med särskilda problemområden samt attityder och beteenden som leder till livsmedelsavfall. Vid utarbetandet av dessa program kan medlemsstaterna hämta inspiration i rekommendationerna från medborgarpanelen om minskat matsvinn, kompendiet från European Consumer Food Waste Forum (Europeiskt konsumentforum för att motverka matsvinn) med verktyg, bästa praxis och rekommendationer för att minska konsumenternas livsmedelsavfall och i utbytena i EU-plattformen om livsmedelsförluster och livsmedelsslöseri.

(52) Tydlig ansvarsskyldighet och styrning av åtgärder för förebyggande av livsmedelsavfall är nödvändiga för att säkerställa en effektiv samordning av åtgärder för att driva på förändring och för att uppnå de mål som fastställs i detta direktiv. På grund av den gemensamma agendan hos många medlemsstaters myndigheter och de många olika berörda parter som deltar i kampen mot livsmedelsavfall i medlemsstaterna finns det ett behov av en utsedd behörig myndighet som ska ansvara för den övergripande samordningen av åtgärder på nationell nivå.

(53) Detaljnivån i informationen om kommunal hantering av textilier efter konsumentledet på unionsnivå bör förbättras för att ge en mer effektiv övervakning av återanvändningen av produkter, inklusive återanvändning och förberedelse för återanvändning av textilier, även med tanke på det eventuella fastställandet av framtida prestandamål. Uppgifter om återanvändning och förberedelse för återanvändning är viktiga uppgiftsflöden för övervakningen av frikopplingen mellan avfallsgenerering och ekonomisk tillväxt och för omställningen till en hållbar, inkluderande och cirkulär ekonomi. Dessa uppgiftsflöden bör därför förvaltas av Europeiska miljöbyrån.

(54) Det är mycket viktigt att kommissionen och medlemsstaterna fortsätter att utveckla, stödja och utvidga informations- och utbildningskampanjer om förebyggande och hantering av avfall. Den allmänna medvetenheten om vikten av att förbättra förebyggandet av avfall och en korrekt avfallshantering ökar inom alla sektorer, men det behövs ändå ytterligare framsteg.

(55) Genom delegerat beslut (EU) 2019/1597 fastställs en gemensam metod och minimikrav på kvalitet för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall i enlighet med artikel 9.8 i direktiv 2008/98/EG. I syfte att förbättra kvaliteten, tillförlitligheten och jämförbarheten hos de uppgifter som medlemsstaterna rapporterar i fråga om nivåerna av livsmedelsavfall, inbegripet genom att ytterligare förbättra överensstämmelsen mellan de mätmetoder som används av medlemsstaterna, bör den befogenhet att anta delegerade akter som fastställs i den bestämmelsen även i fortsättningen delegeras till kommissionen. För tydlighetens skull bör den befogenheten fastställas, med mindre anpassningar, i en ny artikel som specifikt behandlar förebyggande av generering av livsmedelsavfall.

(56) I syfte att anpassa de KN-nummer som förtecknas i direktiv 2008/98/EG till de KN-nummer som förtecknas i bilaga I till förordning (EEG) nr 2658/87 bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilaga IVc till direktiv 2008/98/EG. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, även på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([17]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(57) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av direktiv 2008/98/EG bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på ett harmoniserat format för registrering i registret över producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon och kriterier för avgiftsanpassning för utökat producentansvar för textilier samt en korrigeringsfaktor för att ta hänsyn till ökningen eller minskningen av turismen i förhållande till referensperioden när det gäller det mål för minskning av livsmedelsavfall som fastställs i det här direktivet för detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, för restauranger och storhushåll samt för hushåll. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([18]).

(58) Direktiv 2008/98/EG bör därför ändras i enlighet med detta.

(59) Det är viktigt att medlemsstaternas genomförande av rådets direktiv 1999/31/EG ([19]) förbättras avsevärt och snabbt för att undvika miljöskador i unionen, inbegripet gränsöverskridande problem som orsakas av olaglig deponering av avfall. Det är därför lämpligt att kommissionen utvärderar direktiv 1999/31/EG för att bedöma olika sätt att stärka dess genomförande och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om ändring av det. På grundval av resultatet av den eventuella uppdateringen av unionslagstiftningen om avfall till följd av den kommande rättsakten om den cirkulära ekonomin, som nämns i kommissionens meddelande av den 26 februari 2025 med titeln *Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet*, bör kommissionen dessutom utvärdera direktiv 2008/98/EG och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag. I samband med den utvärderingen, och med tanke på den nuvarande bristen på tillförlitliga uppgifter om uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon och om finansieringen av de relaterade system för utökat producentansvar som ska inrättas av medlemsstaterna, bör kommissionen först bedöma möjligheten att fastställa mål för förebyggande, insamling, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av avfall, och för det andra huruvida nationella system för utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon finansieras effektivt, inbegripet om kommersiella återanvändningsaktörer skulle kunna bidra ekonomiskt till finansieringen av system för utökat producentansvar. Kommissionen bör dessutom bedöma möjligheten för medlemsstaterna att införa försortering av blandat kommunalt avfall för att förhindra att avfall som skulle kunna återvinnas för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning skickas till avfallsförbränning eller bortskaffas i deponier.

(60) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förbättra den miljömässiga hållbarheten vid hantering av livsmedelsavfall och av använda och uttjänta textilier, och att säkerställa den fria rörligheten för använda och uttjänta textilier på den inre marknaden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av målens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

([17]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([18]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([19]) Rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall (EGT L 182, 16.7.1999, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj).

*Artikel 1*

**Ändringar av direktiv 2008/98/EG**

Direktiv 2008/98/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2.1 ska led a ersättas med följande:

”a) Gasformiga utsläpp till luften och koldioxid som avskilts och transporterats för geologisk lagring och som lagrats geologiskt i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG (*).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).”

2. I artikel 3 ska följande led införas:

”4b. *producent av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc*: en tillverkare, importör eller distributör eller annan fysisk eller juridisk person som, oavsett försäljningsmetod, inbegripet genom distansavtal enligt definitionen i artikel 2.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU (*), antingen

a) är etablerad i en medlemsstat och tillverkar textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc under sitt eget namn eller varumärke, eller som låter designa eller tillverka och för första gången levererar dem under sitt eget namn eller varumärke inom den medlemsstatens territorium,

b) är etablerad i en medlemsstat och inom den medlemsstatens territorium under sitt eget namn eller varumärke återförsäljer textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc och som tillverkats av andra ekonomiska aktörer, på vilka sådana andra ekonomiska aktörers namn eller varumärke inte förekommer,

c) är etablerad i en medlemsstat och för första gången inom den medlemsstatens territorium yrkesmässigt levererar textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc från en annan medlemsstat eller från ett tredjeland, eller

d) säljer textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc genom distansavtal direkt till slutanvändare, oavsett om dessa är privata hushåll, i en medlemsstat, och som är etablerad i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

Termen *producent av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc* omfattar inte tillverkare, importörer eller distributörer eller andra fysiska eller juridiska personer som levererar använda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc och som bedömts vara lämpliga för återanvändning, eller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc och som härrör från dessa använda eller uttjänta produkter eller delar av dessa på marknaden, eller egenföretagare som tillverkar särskilt anpassade produkter.

4c. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc för distribution eller användning på marknaden i en medlemsstat i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt.

4d. *producentansvarsorganisation*: en juridisk person som finansiellt, eller finansiellt och operativt, organiserar fullgörandet av skyldigheter inom utökat producentansvar för producenters räkning.

4e. *onlineplattform*: en onlineplattform enligt definitionen i artikel 3 i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 (**).

4f. *leverantör av distributionstjänster*: en leverantör av distributionstjänster enligt definitionen i artikel 3.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 (***).

4g. *konsument*: en fysisk person som agerar för ändamål som faller utanför den egna närings-, affärs-, hantverks- eller yrkesverksamheten.

4h. *slutanvändare*: en slutanvändare enligt definitionen i artikel 3.21 i förordning (EU) 2019/1020.

4i. *enhet inom den sociala ekonomin*: ett privaträttsligt organ som tillhandahåller varor eller tjänster och som verkar i enlighet med principerna

a) prioritering av människor och sociala eller miljömässiga syften framför vinst,

b) återinvestering av hela eller den största delen av vinster och överskott i syfte att fortsätta att eftersträva sociala eller miljömässiga syften och bedriva verksamhet som tjänar medlemmarnas eller användarnas intresse eller samhället i stort, och

c) demokratisk eller delaktighetsbaserad styrning.

4j. *osåld konsumentprodukt*: osåld konsumentprodukt enligt definitionen i artikel 2.37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 (****).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(***) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(****) Europaparlamentets och rådets förordning (EU)2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG (EUT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).”

3. Artikel 9.1 g och h, 9.5, 9.6 och 9.8 ska utgå.

4. Följande artikel ska införas:

”*Artikel 9a*

**Förebyggande av generering av livsmedelsavfall**

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förebygga genereringen av livsmedelsavfall längs hela livsmedelskedjan i primärproduktion, inom bearbetning och tillverkning, i detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, i restauranger och storhushåll samt i hushåll. Åtgärderna ska åtminstone omfatta följande:

a) Utveckling och stödjande av beteendeförändrande insatser för att minska livsmedelsavfallet och informationskampanjer för att öka medvetenheten om förebyggande av livsmedelsavfall.

b) Identifiering och åtgärdande av brister i livsmedelskedjans funktion och stöd till samarbete mellan alla aktörer, samtidigt som en rättvis fördelning säkerställs av de förebyggande åtgärdernas kostnader och fördelar, vilket kan inbegripa åtgärder mot företeelser på marknaden som orsakar livsmedelsavfall och stöd till saluföring och användning av produkter för vilka undantag från artikel 76 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 (*) har beviljats enligt punkt 4 i den artikeln, endast på de villkor, i förekommande fall, enligt vilka ett sådant undantag beviljades.

c) Uppmuntrande av livsmedelsdonationer och annan omfördelning för användning som livsmedel, för att säkerställa att användningen som livsmedel prioriteras framför användning som djurfoder eller upparbetning till icke-livsmedelsprodukter.

d) Stöd till utbildning och kompetensutveckling samt underlättande av tillgången till finansieringsmöjligheter, särskilt för små och medelstora företag och enheter inom den sociala ekonomin.

e) Uppmuntrande och främjande av innovation och tekniska lösningar som bidrar till att förebygga livsmedelsavfall, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 (**), särskilt artikel 6 i den förordningen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla relevanta aktörer i livsmedelskedjan är involverade i proportion till sin kapacitet och roll när det gäller att förebygga generering av livsmedelsavfall längs den kedjan, med särskild inriktning på att förebygga en oproportionerlig inverkan på små och medelstora företag. Medlemsstaterna ska, efter samråd med livsmedelsbanker och andra organisationer för omfördelning av livsmedel, när så är lämpligt vidta åtgärder på grundval av eventuella befintliga nationella system för livsmedelsdonationer, för att säkerställa att ekonomiska aktörer som enligt medlemsstaterna har en viktig roll när det gäller att förebygga och generera matsvinn, föreslår donationsavtal till livsmedelsbanker och andra organisationer för omfördelning av livsmedel för att underlätta donation av osålda livsmedel som är säkra som människoföda till en rimlig kostnad för de ekonomiska aktörerna.

2. Medlemsstaterna ska övervaka och bedöma genomförandet av sina åtgärder för att förebygga livsmedelsavfall, inbegripet efterlevnaden av de mål för minskning av livsmedelsavfall som avses i punkt 4, genom att mäta nivåerna av livsmedelsavfall med den metod som fastställts i enlighet med punkt 3.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 38a för att komplettera detta direktiv när det gäller fastställande av en gemensam metod och minimikvalitetskrav för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall.

4. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga och lämpliga åtgärder för att senast den 31 december 2030 uppnå följande mål för minskning av livsmedelsavfallet på nationell nivå:

a) Minskad generering av livsmedelsavfall inom bearbetning och tillverkning med 10 % jämfört med den mängd livsmedelsavfall som i genomsnitt genererades per år mellan 2021 och 2023.

b) Minskad generering av livsmedelsavfall per capita sammanlagt inom detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, restauranger och storhushåll samt hushåll med 30 % jämfört med den mängd livsmedelsavfall som i genomsnitt genererades per år mellan 2021 och 2023.

5. Om en medlemsstat, med avseende på målen för minskning av livsmedelsavfall, kan tillhandahålla uppgifter för ett år före 2021 som har samlats in med hjälp av metoder som anges i kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 (***) eller, för åren före 2020, med hjälp av metoder som är jämförbara med metoden och minimikraven på kvalitet för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall enligt det delegerade beslutet, får medlemsstaten använda ett tidigare år som referensperiod. Medlemsstaten ska senast den 17 april 2027 meddela kommissionen och de andra medlemsstaterna sin avsikt att använda ett tidigare år och ska, för ett år före 2020, delge kommissionen uppgifterna och de mätmetoder som använts för att samla in dem samt offentliggöra dessa uppgifter och mätmetoder.

6. För att hjälpa medlemsstaterna att uppnå det mål för minskning av livsmedelsavfall som föreskrivs i punkt 4 b, ska kommissionen senast den 17 oktober 2027 anta genomförandeakter som fastställer en korrigeringsfaktor för att ta hänsyn till ökningen eller minskningen av turism jämfört med den referensperiod som används för fastställandet av målet för minskning av livsmedelsavfall. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 39.2.

7. När kommissionen anser att uppgifterna för ett år före 2020 inte uppfyller villkoren i punkt 5 ska den inom sex månader från mottagandet av en anmälan i enlighet med den punkten anta ett beslut med en begäran om att medlemsstaten som referensperiod använder ett årsgenomsnitt för perioden 2021–2023, 2020 eller ett år före 2020 annat än det som medlemsstaten föreslagit.

8. Senast den 31 december 2027 ska kommissionen se över de mål som ska uppnås senast 2030 och som fastställs i punkt 4 för att vid behov ändra dessa mål och/eller utöka målen till andra led i livsmedelskedjan, och överväga att fastställa nya mål efter 2030.

Den översyn som avses i första stycket ska omfatta

a) en bedömning av omfattningen av och orsakerna till livsmedelsavfall och livsmedelsförluster i primärproduktion och en kartläggning samt en bedömning av möjligheten att genomföra lämpliga åtgärder för att minska sådant avfall och sådana förluster,

b) en bedömning av möjligheten att införa rättsligt bindande mål med avseende på punkt 4 a och b som ska uppnås senast 2035, och

c) en bedömning av hur förändringar i produktionsnivåerna påverkar möjligheterna att uppnå målet för minskning av livsmedelsavfall med avseende på punkt 4 a.

Kommissionen ska överlämna en rapport, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag, till Europaparlamentet och rådet.

9. Medlemsstaterna ska samordna sina åtgärder för att förebygga matsvinn och dela bästa praxis, även genom EU:s plattform om livsmedelsförluster och livsmedelsslöseri.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG (EUT L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

(***) Kommissionens delegerade beslut (EU) 2019/1597 av den 3 maj 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG vad gäller en gemensam metod och minimikrav på kvalitet för enhetlig mätning av nivåerna av livsmedelsavfall (EUT L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).”

5. I artikel 11.1 ska följande stycke införas efter tredje stycket:

”För att uppfylla målen i denna artikel ska medlemsstaterna säkerställa att det finns nödvändig infrastruktur för separat insamling av avfall, inbegripet att insamlingsplatserna för separat insamling har tillräcklig täckning vad gäller material och geografisk täckning i enlighet med artikel 28.3 cb.”

6. Artikel 11b.1 ska ersättas med följande:

”1. Kommissionen ska, i samarbete med Europeiska miljöbyrån, utarbeta rapporter om framstegen mot uppnåendet av de mål som anges i artiklarna 9a.4, 11.2 c, d och e och 11.3 senast tre år innan de tidsfrister som föreskrivs där löper ut.”

7. Följande artiklar ska införas:

”*Artikel 22a*

**System för utökat producentansvar för textilier**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter har utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc som de tillhandahåller på marknaden för första gången, i enlighet med artiklarna 8 och 8a.

2. Medlemsstaterna får inrätta ett system för utökat producentansvar för producenter av madrasser i enlighet med artiklarna 8 och 8a.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att en producent enligt definitionen i artikel 3.4b d som är etablerad i en annan medlemsstat och som för första gången tillhandahåller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc på deras territorium genom skriftlig fullmakt utser en juridisk eller fysisk person som är etablerad på deras territorium till sitt behöriga ombud för att fullgöra de skyldigheter som producenter har i samband med systemet för utökat producentansvar på deras territorium.

Medlemsstaterna får föreskriva att en producent enligt definitionen i artikel 3.4b d som är etablerad i ett tredjeland och som för första gången tillhandahåller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc på deras territorium genom skriftlig fullmakt ska utse en juridisk eller fysisk person som är etablerad på deras territorium till sitt behöriga ombud för att fullgöra de skyldigheter som producenter har i samband med systemet för utökat producentansvar på deras territorium.

4. Medlemsstaterna ska, om en producent enligt definitionen i artikel 3.4b d så önskar, säkerställa att eventuella skyldigheter enligt punkt 3 i den här artikeln för producentens räkning kan fullgöras av en producentansvarsorganisation som utsetts genom skriftlig fullmakt. Om en sådan producent har utsett en producentansvarsorganisation ska skyldigheterna enligt den här artikeln fullgöras av den organisationen i tillämpliga delar såvida inte annat anges av medlemsstaten.

5. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 38a för att ändra bilaga IVc till detta direktiv i syfte att anpassa de KN-nummer som förtecknas i den bilagan till de KN-nummer som förtecknas i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 ([1])*.

6. Medlemsstaterna ska tydligt definiera roller och ansvarsområden för relevanta aktörer som deltar i genomförandet, övervakningen och kontrollen av det system för utökat producentansvar som avses i punkt 1 i denna artikel, i enlighet med artikel 8a.1 a.

7. Medlemsstaterna ska i enlighet med artikel 8a.6 säkerställa att relevanta aktörer deltar i genomförandet av systemet för utökat producentansvar. Dessa relevanta aktörer ska åtminstone omfatta

a) producenter som tillhandahåller produkter på marknaden,

b) organisationer som genomför skyldigheter avseende utökat producentansvar för producenter som tillhandahåller produkter på marknaden,

c) privata eller offentliga avfallsoperatörer,

d) lokala myndigheter,

e) aktörer inom återanvändning och förberedelse för återanvändning,

f) enheter inom den sociala ekonomin, inbegripet lokala sociala företag.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc täcker kostnaderna för följande:

a) Insamling av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, och efterföljande avfallshantering som omfattar följande:

i) Insamling av sådana använda produkter för återanvändning och separat insamling av uttjänta produkter för förberedelse för återanvändning, och för materialåtervinning, i enlighet med artiklarna 22c och 22d.

ii) Transport av insamlade använda och uttjänta produkter som avses i led i för efterföljande sortering för återanvändning, för förberedelse för återanvändning, och för materialåtervinning, i enlighet med artikel 22d.

iii) Sortering, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och andra återvinningsförfaranden samt bortskaffande av insamlade använda och uttjänta produkter som avses i led i.

iv) Insamling, transport och behandling av avfall som uppkommit till följd av att åtgärder som avses i leden i, ii och iii vidtagits av enheter inom den sociala ekonomin och andra aktörer som deltar i det insamlingssystem som avses i artikel 22c.8 och 22c.11.

b) Utförande av en plockanalys av insamlat blandat kommunalt avfall i enlighet med artikel 22d.6.

c) Tillhandahållande av information, bland annat via lämpliga informationskampanjer, om hållbar konsumtion, förebyggande av avfall, återanvändning, förberedelse för återanvändning, inbegripet reparation, materialåtervinning, annan återvinning och bortskaffande av textilier, textilrelaterade produkter och skodon, i enlighet med artikel 22c.14, 22c.15 och 22c.18.

d) Insamling och rapportering av uppgifter till de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 37.

e) Stöd till forskning och utveckling för att förbättra produktutformningen för de produktaspekter som förtecknas i artikel 5 i förordning (EU) 2024/1781 och åtgärder för förebyggande och hantering av avfall i linje med avfallshierarkin, i syfte att öka fiber-till-fiberåtervinningen, utan att det påverkar tillämpningen av unionens regler om statligt stöd.

9. Medlemsstaterna får besluta att producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc helt eller delvis ska täcka de kostnader som avses i punkt 8 a i denna artikel för uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc och som hamnar i blandat kommunalt avfall.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc täcker de kostnader som avses i punkt 8 i denna artikel med avseende på använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc som lämnas vid insamlingsplatser som inrättats i enlighet med artikel 22c.8 och 22c.11, om sådana produkter, inbegripet använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som kan ha samlats in genom privata återtagningssystem och senare aggregerats med textilier som samlats in enligt artikel 22c.8, tillhandahölls på marknaden för första gången från och med den 16 oktober 2025 om ett system för utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc redan har inrättats i den berörda medlemsstaten i enlighet med artiklarna 8 och 8a den dagen.

11. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc täcker de kostnader som avses i punkt 8 i denna artikel med avseende på använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc och som lämnas vid insamlingsplatser som inrättats i enlighet med artikel 22c.8 och 22c.11, om sådana produkter, inbegripet använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som kan ha samlats in genom privata återtagningssystem och senare aggregerats med textilier som samlats in enligt artikel 22c.8, tillhandahölls på marknaden för första gången

a) från och med den dag då den medlemsstaten sätter i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/1892 [2]*, enligt artikel 2.1 i det direktivet, eller

b) senast från och med den 17 april 2028, om ett system för utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc har inrättats i den berörda medlemsstaten i enlighet med punkt 1 i den här artikeln från och med den 16 oktober 2025.

12. De kostnader som ska täckas och som avses i punkt 8 får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att tillhandahålla de tjänster som avses i den punkten på ett kostnadseffektivt sätt och ska fastställas på ett transparent sätt mellan de relevanta aktörerna i enlighet med punkt 7.

13. I syfte att uppfylla kraven i artikel 30.1 d och e i förordning (EU) 2022/2065 ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i den förordningen och som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som erbjuder textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc till konsumenter i unionen, erhåller följande information från producenter innan de tillåter dem att använda deras tjänster:

a) Information om registreringen i det producentregister som avses i artikel 22b i den medlemsstat där konsumenten befinner sig och registreringsnummer för producenten i det registret.

b) En självcertifiering genom vilken producenten åtar sig att endast erbjuda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc för vilka de krav på utökat producentansvar som avses i punkterna 1 och 8 i denna artikel samt artikel 22c.1 uppfylls i den medlemsstat där konsumenten befinner sig.

14. Medlemsstaterna ska säkerställa att de system för utökat producentansvar som fastställs i punkt 1 i denna artikel inrättas senast den 17 april 2028 i enlighet med artiklarna 8, 8a och 22a–22d.

15. Medlemsstaterna ska anta åtgärder för att säkerställa att producenter som erbjuder textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc till slutanvändare i unionen förser leverantörer av distributionstjänster med den information som avses i punkt 13 vid tidpunkten för ingåendet av avtalet mellan leverantören av distributionstjänster och producenten om någon av de tjänster som avses i artikel 3.11 i förordning (EU) 2019/1020.

16. Medlemsstaterna ska säkerställa att leverantören av distributionstjänster, vid mottagandet av den information som avses i punkt 15 och vid tidpunkten för ingåendet av avtalet mellan leverantören av distributionstjänster och producenten om någon av de tjänster som avses i artikel 3.11 i förordning (EU) 2019/1020, gör sitt bästa för att bedöma om den information som avses i punkt 15 i den här artikeln är tillförlitlig och fullständig genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser eller onlinegränssnitt som tillhandahålls av en medlemsstat eller unionen eller genom att begära att producenten tillhandahåller styrkande handlingar från tillförlitliga källor. Vid tillämpning av detta direktiv ska producenterna vara ansvariga för att den information som lämnas är korrekt.

Medlemsstaterna ska säkerställa att

a) leverantören av distributionstjänster, om den får tillräckliga indikationer på eller har skäl att tro att någon del av den information som avses i punkt 15 och som erhållits från den berörda producenten är inkorrekt, ofullständig eller inaktuell, begär att producenten korrigerar, kompletterar eller uppdaterar informationen utan dröjsmål eller inom den period som fastställs i unionsrätten och nationell rätt, och

b) leverantören av distributionstjänster, om producenten underlåter att korrigera, komplettera eller uppdatera informationen, skyndsamt avbryter tillhandahållandet av sin tjänst till den producenten med avseende på erbjudande om textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc till slutanvändare i unionen till dess att begäran har tillmötesgåtts fullt ut; leverantören av distributionstjänster ska underrätta producenten om skälen till avbrytandet.

17. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 ([3]) * ska medlemsstaterna, om en leverantör av distributionstjänster avbryter tillhandahållandet av sin tjänst enligt punkt 16 i den här artikeln, säkerställa att den berörda producenten har rätt att överklaga leverantörens avbrytande vid domstol i en av de medlemsstater där leverantören av distributionstjänster är etablerad.

*Artikel 22b*

**Register över producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon**

1. Medlemsstaterna ska upprätta ett register över producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc (*producentregister*) i syfte att övervaka dessa producenters efterlevnad av artiklarna 22a och 22c.1.

Kommissionen ska upprätta en webbplats med länkar till alla nationella producentregister för att underlätta registreringen av producenter i alla medlemsstater. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om länken till sitt nationella producentregister inom 30 dagar efter det att registret har införts. Informationen i varje producentregister ska vara lättillgänglig, tillgänglig för allmänheten och kostnadsfri, maskinläsbar, sorterbar och sökbar, och den ska följa öppna standarder, så att tredje part kan använda den. Tillhandahållandet av information enligt denna punkt får inte påverka affärs- och industrisekretessen för känsliga uppgifter i överensstämmelse med relevant unionsrätt och nationell rätt.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter är skyldiga att registrera sig i producentregistret. För detta ändamål ska medlemsstaterna kräva att producenterna lämnar in en ansökan om registrering i varje medlemsstat där de för första gången tillhandahåller textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc på marknaden.

3. Medlemsstaterna ska endast tillåta producenter att för första gången tillhandahålla textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc på marknaden om producenten eller, i fall av bemyndigande, producentens behöriga ombud för utökat producentansvar, är registrerade i den berörda medlemsstaten.

4. Ansökan om registrering ska innehålla följande information:

a) Namn och eventuella varumärken som producenten använder i den berörda medlemsstaten, och producentens adress, inbegripet postnummer och ort, gatuadress och land, telefonnummer, i förekommande fall, webbadress och e-postadress, samt en enda kontaktpunkt.

b) Producentens nationella identifieringskod, inbegripet handelsregisternummer eller motsvarande officiellt registreringsnummer och unionsskatteregistreringsnummer eller nationellt skatteregistreringsnummer.

c) KN-numren för de textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc och som producenten avser att för första gången tillhandahålla på marknaden.

d) Producentansvarsorganisationens namn, postnummer, gatuadress, land, telefonnummer, i förekommande fall, webbadress, e-postadress och nationell identifieringskod, handelsregisternummer eller motsvarande officiellt registreringsnummer, producentansvarsorganisationens unionsskatteregistreringsnummer eller nationella skatteregistreringsnummer samt den företrädda producentens fullmakt.

e) En förklaring från producenten eller, i tillämpliga fall, det behöriga ombudet för utökat producentansvar eller producentansvarsorganisationen som intygar att den lämnade informationen är sanningsenlig.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att skyldigheterna enligt denna artikel genom skriftlig fullmakt kan fullgöras av en producentansvarsorganisation för producentens räkning.

Om en producent har utsett en producentansvarsorganisation ska skyldigheterna enligt denna artikel fullgöras av den organisationen i tillämpliga delar såvida inte annat anges av medlemsstaten.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att den behöriga myndigheten

a) tar emot ansökningar om registrering av producenter enligt punkt 2 via ett elektroniskt databehandlingssystem, för vilket relevanta uppgifter ska göras tillgängliga på den behöriga myndighetens webbplats,

b) beviljar registreringar och tilldelar ett registreringsnummer inom högst tolv veckor från den dag då den information som anges i punkt 4 har lämnats in,

c) kan fastställa närmare bestämmelser om kraven och förfarandet för registrering, utan att lägga till materiella krav utöver dem som anges i punkt 4,

d) kan ta ut kostnadsbaserade och proportionella avgifter från producenter för behandlingen av de ansökningar som avses i punkt 2.

7. Den behöriga myndigheten får vägra eller återkalla producentens registrering om den information som anges i punkt 4 och tillhörande styrkande underlag inte tillhandahålls eller är otillräckliga eller om producenten inte längre uppfyller kraven i punkt 4 d.

8. Medlemsstaterna ska kräva att producenten eller, i tillämpliga fall, det behöriga ombudet för utökat producentansvar eller producentansvarsorganisationen utan onödigt dröjsmål underrättar den behöriga myndigheten om eventuella ändringar av informationen i registreringen enligt punkt 4 d, och om tillhandahållandet på marknaden för första gången av de textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som avses i registreringen definitivt har upphört. En producent ska strykas från producentregistret om den har upphört att existera.

9. Om informationen i producentregistret inte är tillgänglig för allmänheten ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter och leverantörer av distributionstjänster som ingår avtal om någon av de tjänster som anges i artikel 3.11 i förordning (EU) 2019/1020 med producenter som erbjuder textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc till slutanvändare, ges kostnadsfri tillgång till producentregistret.

10. Senast den 17 april 2027 ska kommissionen anta genomförandeakter för att fastställa det harmoniserade formatet för registrering i producentregistret baserat på de informationskrav som anges i punkt 4 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 39.2.

*Artikel 22c*

**Producentansvarsorganisationer för textilier**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc anförtror åt en producentansvarsorganisation att för deras räkning fullgöra skyldigheterna avseende utökat producentansvar enligt artikel 22a.

2. Medlemsstaterna ska kräva att producentansvarsorganisationer som avser att fullgöra skyldigheterna avseende utökat producentansvar för producenters räkning i enlighet med artiklarna 8a.3, 22a, 22b och 22d samt den här artikeln ska erhålla ett godkännande från en behörig myndighet.

3. Medlemsstaterna ska fastställa kriterier för de kvalifikationer som producentansvarsorganisationer måste ha för att kunna anförtros fullgörandet av skyldigheterna avseende utökat producentansvar för producenters räkning. Medlemsstaterna ska särskilt kräva att producentansvarsorganisationerna uppvisar den expertis som behövs inom avfallshantering och hållbarhet.

4. Medlemsstaterna får göra undantag från skyldigheten i punkt 3, förutsatt att de senast den 16 oktober 2025 redan har fastställt kriterier som säkerställer att en producentansvarsorganisation kan anförtros fullgörandet av skyldigheterna avseende utökat producentansvar för producenters räkning endast om den uppvisar sin expertis inom avfallshantering och dessa kriterier säkerställer att producentansvarsorganisationen kommer att hantera avfallet på ett hållbart sätt och begränsa avfallshanteringens inverkan på miljön.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8a.4 ska medlemsstaterna kräva att producentansvarsorganisationer säkerställer att de ekonomiska bidrag som betalas till dem av producenter av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc

a) baseras på de berörda produkternas vikt och, när så är lämpligt, mängd och, för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, anpassas på grundval av de ekodesignkrav som antagits enligt förordning (EU) 2024/1781 och som är mest relevanta för förebyggande av avfall som genereras från textilier, textilrelaterade produkter och skodon och för behandling av detta i linje avfallshierarkin och motsvarande mätmetoder för de kriterier som antagits enligt den förordningen eller på grundval av annan unionsrätt som fastställer harmoniserade hållbarhetskriterier och mätmetoder för textilier, textilrelaterade produkter och skodon och som säkerställer förbättrad miljömässig hållbarhet och cirkularitet för dessa produkter,

b) tar hänsyn till producentansvarsorganisationernas intäkter från återanvändning, från förberedelse för återanvändning eller från värdet av sekundära råvaror från återvunna uttjänta textilier,

c) säkerställer likabehandling av producenter, oavsett ursprung eller storlek och utan att lägga oproportionerliga bördor på producenter, inbegripet små och medelstora företag, av små mängder textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc.

6. Om det är lämpligt för att hantera ultrasnabbt mode och snabbmode och därmed sammanhängande övergenerering av avfall från textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, får medlemsstaterna kräva att producentansvarsorganisationerna anpassar det ekonomiska bidraget på grundval av producenternas praxis när det gäller textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, baserat på produkternas livslängd till följd av sådan praxis, dessa produkters livslängd efter den första användaren och bidraget till att sluta dessa produkters kretslopp genom att omvandla uttjänta textilier till råvaror för nya produktionskedjor.

7. Om det är nödvändigt för att undvika snedvridning av den inre marknaden och säkerställa överensstämmelse med de krav på ekodesign som antagits enligt artikel 4 jämförd med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1781, ska kommissionen anta genomförandeakter för att fastställa kriterierna för avgiftsanpassning för tillämpningen av punkterna 5 a och 6 i den här artikeln. Dessa genomförandeakter, som inte får avse exakt fastställande av bidragsnivån, ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 39.2 i detta direktiv.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationerna inrättar ett system för separat insamling av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, oavsett deras art, materialsammansättning, skick, namn, varumärke eller ursprung, inom den medlemsstats territorium där de för första gången tillhandahåller dessa produkter på marknaden. Systemet för separat insamling ska

a) erbjuda de aktörer som avses i punkt 9 a insamling av sådana använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon och tillhandahålla nödvändiga praktiska arrangemang för insamling och transport av sådana använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, inbegripet genom att kostnadsfritt tillhandahålla lämpliga insamlings- och transportbehållare till de insamlingsplatser som är en del av producentansvarsorganisationernas insamlingssystem,

b) säkerställa kostnadsfri insamling av sådana använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in via de insamlingsplatser som är en del av producentansvarsorganisationernas insamlingssystem med en frekvens som är anpassad till det område som omfattas och volymen av sådana använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som vanligtvis samlas in vid dessa insamlingsplatser,

c) säkerställa kostnadsfri insamling av avfall som genereras av enheter inom den sociala ekonomin och andra aktörer av sådana textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in via de insamlingsplatser som är en del av producentansvarsorganisationernas insamlingssystem, på ett samordnat sätt mellan producentansvarsorganisationen och enheterna inom den sociala ekonomin och sådana andra aktörer.

All samordning mellan producentansvarsorganisationer ska även fortsättningsvis omfattas av unionens konkurrensrätt.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att det insamlingssystem som avses i punkt 8

a) består av insamlingsplatser som inrättats av producentansvarsorganisationer och avfallshanteringsaktörer för deras räkning, i samarbete med en eller flera av följande aktörer: enheter inom den sociala ekonomin, återförsäljare, offentliga myndigheter eller tredje parter som för dessa myndigheters räkning samlar in använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, samt aktörer som driver frivilliga insamlingsplatser,

b) omfattar hela medlemsstatens territorium, med beaktande av befolkningsstorlek och befolkningstäthet, förväntad volym av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, tillgänglighet och närhet till slutanvändare, utan att vara begränsat till områden där insamlingen och den efterföljande hanteringen av dessa produkter är lönsam,

c) upprätthåller en stadig och tekniskt genomförbar ökning av separat insamling och en motsvarande minskning av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc i blandat kommunalt avfall, på grundval av tillgänglig god praxis.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationer inte får vägra lokala offentliga myndigheter, enheter inom den sociala ekonomin eller andra återanvändningsaktörer att delta i det system för separat insamling som inrättats enligt punkt 8.

11. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 8 a och b och 9 a ska medlemsstaterna säkerställa att enheter inom den sociala ekonomin har rätt att upprätthålla och driva sina egna insamlingsplatser för separat insamling och att de ges lika eller förmånlig behandling när det gäller placeringen av insamlingsplatserna för separat insamling. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheter inom den sociala ekonomin som ingår i insamlingssystemet i enlighet med punkt 9 a inte är skyldiga att överlämna insamlade använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc till producentansvarsorganisationen.

12. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheter inom den sociala ekonomin som driver sina egna separata insamlingsplatser i enlighet med punkt 11 minst en gång per år lämnar information till den behöriga myndigheten om viktmängden av separat insamlade använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, med angivande av följande:

a) Den viktmängd som bedömts vara lämplig för återanvändning, om möjligt med angivande av den viktmängd som exporterats.

b) Den viktmängd som är avsedd för förberedelse för återanvändning samt materialåtervinning, i förekommande fall med separat specificering av fiber-till-fiberåtervinning, om möjligt med angivande av den viktmängd som exporterats.

c) Den viktmängd som är avsedd för annan återvinning eller bortskaffande.

13. Genom undantag från punkt 12 får medlemsstaterna, helt eller delvis, undanta enheter inom den sociala ekonomin från skyldigheten att lämna information enligt punkt 12, om fullgörandet av sådana rapporteringsskyldigheter skulle leda till en oproportionerlig administrativ börda för dessa enheter.

14. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationer utöver den information som avses i artikel 8a.2 ger slutanvändare tillgång till följande information om hållbar konsumtion, inbegripet andrahandsalternativ, återanvändning och hantering av uttjänta textilier och skodon för de textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc och som producenterna för första gången tillhandahåller på marknaden:

a) Slutanvändarnas roll när det gäller att bidra till förebyggande av avfall, inbegripet eventuell bästa praxis, särskilt genom att främja hållbara konsumtionsmönster och god produktvård medan produkterna används.

b) Arrangemang för återanvändning och reparation som är tillgängliga för textilier och skodon.

c) Insamlingsplatsernas placering.

d) Slutanvändarnas roll när det gäller att på ett korrekt sätt bidra till separat insamling av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, bland annat genom donation.

e) Textilproduktionens inverkan på miljön, människors hälsa samt sociala och mänskliga rättigheter, särskilt när det gäller praxis inom snabbmode och konsumtion av snabbt mode, materialåtervinning och annan återvinning, bortskaffande och olämplig kassering av uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, exempelvis genom nedskräpning eller genom att kasta det i blandat kommunalt avfall, samt de åtgärder som vidtagits för att begränsa inverkan på miljön och människors hälsa.

15. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationen regelbundet tillhandahåller den information som avses i punkt 14 och att informationen är aktuell och tillhandahålls via

a) en webbplats eller andra elektroniska kommunikationsmedel,

b) meddelanden på offentliga platser och vid insamlingsplatsen,

c) utbildningsprogram, kampanjer för att öka medvetenheten och aktiviteter för samhällsengagemang,

d) vägledning på ett eller flera språk som lätt kan förstås av användare och konsumenter.

16. Om flera producentansvarsorganisationer i en medlemsstat har anförtrotts fullgörandet av skyldigheter avseende utökat producentansvar för producenters räkning ska medlemsstaterna säkerställa att dessa producentansvarsorganisationer täcker hela medlemsstatens territorium i syfte att på hela territoriet tillhandahålla en enhetlig tjänstekvalitet när det gäller systemet för separat insamling av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc.

Medlemsstaterna ska utse den behöriga myndighet eller en oberoende tredje part som ska övervaka att producentansvarsorganisationerna fullgör sina skyldigheter på ett samordnat sätt och i enlighet med unionens konkurrensrätt. De medlemsstater där endast en producentansvarsorganisation har anförtrotts fullgörandet av skyldigheter avseende utökat producentansvar för producenters räkning, får utse den behöriga myndighet eller en oberoende tredje part som ska övervaka att producentansvarsorganisationerna fullgör sina skyldigheter på ett samordnat sätt och i enlighet med unionens konkurrensrätt.

17. Medlemsstaterna ska kräva av producentansvarsorganisationer att de säkerställer konfidentiell behandling av de uppgifter som de förfogar över, vad gäller företagshemligheter eller information som direkt kan kopplas till enskilda producenter eller deras behöriga ombud.

18. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationer utöver den information som avses i artikel 8a.3 e på sina webbplatser offentliggör följande:

a) Minst en gång per år, med förbehåll för affärs- och industrisekretessen, information om

i) mängden, inbegripet viktmängden, produkter som gjorts tillgängliga på marknaden för första gången,

ii) viktmängden separat insamlade använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc, med separat specificering av osålda produkter,

iii) graden av återanvändning, förberedelse för återanvändning, och materialåtervinning, med separat specificering av fiber-till-fiberåtervinningsgraden, som producentansvarsorganisationen uppnått,

iv) graden av annan återvinning och bortskaffande, och

v) graden av export av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc och som bedömts vara lämpliga för återanvändning, och export av uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc.

b) Information om urvalsförfarandet för avfallshanteringsaktörer som valts ut i enlighet med punkt 19.

19. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationer tillämpar ett icke-diskriminerande urvalsförfarande för avfallshanteringsaktörer, baserat på transparenta tilldelningskriterier och utan att lägga en oproportionerlig börda på små och medelstora företag, vid upphandling av

a) avfallshanteringstjänster från de avfallshanteringsaktörer som avses i punkt 9 a, och

b) efterföljande avfallsbehandling.

20. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationerna årligen ger de behöriga myndigheterna den information som avses i punkt 18 a och b, inbegripet den relevanta information som avses i punkt 18 a, som årligen krävs från producenterna av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc och som har tillhandahållits på marknaden för första gången. Medlemsstaterna ska säkerställa att producentansvarsorganisationerna anger viktmängden för den information som avses i punkt 18 a iii, iv och v.

Genom undantag från första stycket i denna punkt ska medlemsstaterna kräva att producentansvarsorganisationerna begär att producenter som är företag som sysselsätter färre än tio personer och vars årsomsättning och årliga balansomslutning inte överstiger 2 miljoner EUR, årligen lämnar endast den information som förtecknas i punkt 18 a i.

Kommissionen ska ändra kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 ([4])* och (EU) 2021/19 ([5])* så att de i enlighet med artikel 37.7 i detta direktiv omfattar den information som avses i första stycket. De ändrade genomförandeakterna ska behandla

a) information om rapporteringsintervall,

b) specificeringar avseende strukturen och formatet för uppgiftsrapporteringen i syfte att säkerställa enhetlighet, konsekvens och en smidig sammanställning av uppgifterna för producentansvarsorganisationerna.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 39.2.

*Artikel 22d*

**Hantering av uttjänta textilier**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att infrastruktur för insamling, lastning och lossning, transport och lagring samt bearbetning, inbegripet hantering av använda och uttjänta textilier, och efterföljande processer för sortering och behandling, skyddas mot ogynnsamma väderförhållanden och potentiella föroreningskällor i syfte att förhindra skador på och korskontaminering av de insamlade använda och uttjänta textilierna. Separat insamlade använda och uttjänta textilier ska genomgå en yrkesmässig kontroll vid platsen för separat insamling eller sorteringsanläggningen för att identifiera och avlägsna föremål, material eller substanser som inte är avsedda för insamling och som utgör potentiella föroreningskällor.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in separat, inbegripet i enlighet med artikel 22c.8 och 22c.11, betraktas som avfall vid insamlingen.

När det gäller andra textilier än de produkter som förtecknas i bilaga IVc samt kasserade osålda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc ska medlemsstaterna säkerställa att de olika fraktionerna av textilmaterial och textilföremål hålls åtskilda vid den plats där avfall genereras om sådan separering underlättar efterföljande återanvändning, förberedelse för återanvändning, eller materialåtervinning, inbegripet fiber-till-fiberåtervinning om den tekniska utvecklingen medger detta. Denna separering ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt för att maximera resursåtervinningen och de miljömässiga fördelarna.

3. Genom undantag från punkt 2 ska använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som överlämnas direkt av slutanvändare och direkt vid insamlingsplatsen enligt en yrkesmässig bedömning av återanvändningsaktören eller enheterna inom den sociala ekonomin bedöms vara lämpliga för återanvändning inte betraktas som avfall vid insamlingen.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in separat, inbegripet i enlighet med artikel 22c.8 och 22c.11, genomgår sortering för att säkerställa att behandlingen är i linje med avfallshierarkin.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att sorteringen av använda och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon som samlas in separat, inbegripet i enlighet med artikel 22c.8 och 22c.11, uppfyller följande krav:

a) Sorteringen är avsedd att generera textilier, textilrelaterade produkter och skodon för återanvändning och förberedelse för återanvändning, med prioritering av lokal sortering när så är lämpligt, och lokal återanvändning.

b) Vid sortering för återanvändning sorteras textil, textilrelaterade produkter och skodon på en lämplig detaljnivå, som möjliggör sortering föremål för föremål, där fraktioner som är lämpade för direkt återanvändning separeras från dem som ska genomgå ytterligare förberedelser för återanvändning. Sorteringen inriktas på en specifik återanvändningsmarknad med tillämpning av uppdaterade sorteringskriterier som är relevanta för den mottagande marknaden.

c) Föremål som bedöms vara olämpliga för återanvändning sorteras för återtillverkning och materialåtervinning, inbegripet fiber-till-fiberåtervinning, om den tekniska utvecklingen tillåter detta, i syfte att prioritera återtillverkning framför materialåtervinning.

d) Resultatet av sortering och efterföljande återvinningsförfaranden, som är avsett för återanvändning, uppfyller de kriterier för att upphöra att betraktas som avfall som avses i artikel 6.

6. Senast den 1 januari 2026 och vart femte år därefter ska medlemsstaterna genomföra en plockanalys avseende insamlat blandat kommunalt avfall för att fastställa andelen uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, när så är lämpligt, i enlighet med de KN-nummer som avses i bilaga IVc. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna, på grundval av den information som erhållits, får kräva att producentansvarsorganisationerna vidtar korrigerande åtgärder för att utöka sitt nätverk av insamlingsplatser och genomför informationskampanjer i enlighet med artikel 22c.14 och 22c.15. Medlemsstaterna ska säkerställa att resultaten av dessa undersökningar är tillgängliga för allmänheten.

7. För att skilja mellan använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning och uttjänta textilier, textilrelaterade produkter och skodon, ska medlemsstaterna säkerställa att transporter av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning och som misstänks vara avfall kan inspekteras av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna med avseende på efterlevnaden av minimikraven i punkterna 8 och 9 för transporter av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning och att de kan övervakas i enlighet med detta.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att yrkesmässigt anordnade transporter av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning uppfyller de minimikrav på dokumentation som anges i punkt 9 och åtföljs av åtminstone följande information:

a) En kopia av fakturan och avtalet om försäljning eller överlåtelse av äganderätten till berörda textilier, textilrelaterade produkter och skodon i vilka anges att produkterna är avsedda för direkt återanvändning och att de lämpar sig för direkt återanvändning.

b) Bevis på försortering eller en direkt yrkesmässig bedömning om lämplighet för återanvändning som utförts i enlighet med denna artikel och, i förekommande fall, de kriterier som antagits enligt artikel 6.2, i form av en kopia av dokumentationen på varje bal i sändningen och ett protokoll med all dokumenterad information enligt punkt 9 i den här artikeln.

c) En förklaring från den fysiska eller juridiska person som är i besittning av använda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning och som yrkesmässigt anordnar transport av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning, om att inget av materialet i sändningen är avfall enligt definitionen i artikel 3.1.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de transporter som avses i första stycket i denna punkt skyddas på lämpligt sätt mot skador under transport, lastning och lossning, i synnerhet genom att förpackningen är tillräcklig och att lasten är staplad på lämpligt sätt, så att textilier för återanvändning behåller skicket och kvaliteten under hela transporten.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att transporter av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning uppfyller följande minimikrav på dokumentation:

a) Dokumentationen om sorteringen, den direkt gjorda yrkesmässiga bedömningen om lämplighet för återanvändning eller förberedelserna för återanvändning är på ett säkert men inte permanent sätt fäst på förpackningen.

b) Dokumentationen innehåller följande uppgifter:

i) En beskrivning av det eller de föremål som finns i balen och som återspeglar den mest detaljerade sortering som textilföremålen har genomgått under sorteringen eller förberedelserna för återanvändning, såsom typ av kläder, storlek, färg, dam/herr, materialsammansättning, och andra relevanta egenskaper som bidrar till effektiv återanvändning.

ii) Namn på och adress till det företag som är ansvarigt för den slutliga sorteringen eller förberedelserna för återanvändning.

10. Om de behöriga myndigheterna eller myndigheter som deltar i inspektioner konstaterar att en planerad transport av använda textilier, textilrelaterade produkter och skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning misstänks vara avfall, ska medlemsstaterna säkerställa att kostnaderna för lämpliga analyser, inspektioner och lagring av de använda textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som bedömts vara lämpliga för återanvändning och som misstänks vara avfall får debiteras producenterna av textilier, textilrelaterade produkter eller skodon som förtecknas i bilaga IVc, tredje parter som agerar på deras vägnar eller andra personer som organiserar transporten.

(1)* Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1, svensk specialutgåva: område 11, volym 13, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(2)* Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/1892 av den 10 september 2025 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall (EUT L, 2025/1892, 26.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj).

(3)* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj).

(4)* Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384 (EUT L 163, 20.6.2019, s. 66, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

(5)* Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/19 av den 18 december 2020 om fastställande av en gemensam metod och ett format för rapportering om återanvändning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG (EUT L 10, 12.1.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).”

8. Artikel 29.2a ska ersättas med följande:

”2a. Medlemsstaterna ska anta specifika program för förebyggande av livsmedelsavfall som kan presenteras som en del av deras program för förebyggande av avfall.”

9. Följande artikel ska införas:

”*Artikel 29a*

**Program för förebyggande av livsmedelsavfall**

1. Medlemsstaterna ska utvärdera och anpassa sina program för förebyggande av livsmedelsavfall i syfte att uppnå de mål som anges i artikel 9a.4. Dessa program ska åtminstone innehålla de åtgärder som fastställs i artiklarna 9.1 och 9a.1 och, när det är relevant, de åtgärder som förtecknas i bilagorna IV och IVa och ska meddelas kommissionen senast den 17 oktober 2027.

2. Varje medlemsstat ska utse de behöriga myndigheter som ansvarar för samordningen av de åtgärder för förebyggande av livsmedelsavfall som avses i artikel 9a.1 och som genomförs i syfte att uppnå de mål som anges i artikel 9a.4 och underrätta kommissionen om detta senast den 17 januari 2026. Kommissionen ska därefter offentliggöra denna information på relevant webbplats.”

10. Artikel 37 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 3 ska första stycket ersättas med följande:

”Medlemsstaterna ska varje år till Europeiska miljöbyrån rapportera uppgifter om genomförandet av artikel 9.4 och de uppgifter som avses i artikel 22c.12, 22c.18 a och 22c.20. Medlemsstaterna ska varje år till kommissionen rapportera uppgifter om genomförandet av artikel 9a.2.”

b) Följande punkt ska införas:

”5a. Medlemsstaterna ska offentliggöra kvalitetskontrollrapporterna avseende artikel 9a.2 efter att ha utvärderat huruvida offentliggörandet skulle undergräva skyddet av konfidentiell affärsinformation.”

c) Punkt 7 ska ersättas med följande:

”7. Kommissionen ska anta genomförandeakter som fastställer formatet för rapportering av de uppgifter som avses i punkterna 1, 3, 4 och 5 i denna artikel. Vid rapporteringen om genomförandet av artikel 11.2 a och b ska medlemsstaterna använda det format som fastställts i kommissionens genomförandebeslut av den 18 april 2012 om fastställande av ett frågeformulär för medlemsstaternas rapporter om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall. Vad gäller rapportering om livsmedelsavfall ska de metoder som tagits fram med stöd av artikel 9a.3 beaktas när rapporteringsformatet utarbetas. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 39.2 i detta direktiv.”

11. Artikel 38a ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 2 och 3 ska ersättas med följande:

”2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 7.1, 9a.3, 11a.10, 27.1, 27.4, 38.2 och 38.3 ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 4 juli 2018. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 22a.5 ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 17 april 2027. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 7.1, 9a.3, 11a.10, 22a.5, 27.1, 27.4, 38.2 och 38.3 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.”

b) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 7.1, 9a.3, 11a.10, 22a.5, 27.1, 27.4, 38.2 och 38.3 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.”

12. I artikel 41 ska följande stycke läggas till:

”Från och med den 17 april 2029 ska artiklarna 22a, 22b, 22c och 22d tillämpas på företag som sysselsätter färre än tio personer och vars årsomsättning och årliga balansomslutning inte överstiger 2 miljoner EUR.”

13. Följande artikel ska införas:

”*Artikel 41a*

**Översyn**

Senast den 31 december 2029 ska kommissionen utvärdera detta direktiv och direktiv 1999/31/EG. Utvärderingen ska bland annat även omfatta följande:

a) Effektiviteten i det ekonomiska och organisatoriska ansvaret för de system för utökat producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon som förtecknas i bilaga IVc som inrättats enligt detta direktiv för att täcka de kostnader som uppstår till följd av tillämpningen av de krav som fastställs i detta direktiv, inbegripet en bedömning av möjligheten att kräva ett ekonomiskt bidrag från kommersiella återanvändningsaktörer, särskilt större sådana.

b) Möjligheten att fastställa mål för förebyggande, insamling, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av uttjänta textilier.

c) Möjligheten att införa försortering av blandat kommunalt avfall för att förhindra att avfall som kan återvinnas för förberedelse för återanvändning, eller materialåtervinning skickas till avfallsförbränning eller deponeras.

Kommissionen ska lägga fram en rapport om resultaten av denna utvärdering för Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.”

14. Texten i bilagan till detta direktiv ska införas som bilaga IVc.

*Artikel 2*

**Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska senast den 17 juni 2027 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 3*

**Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 4*

**Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 10 september 2025.

| *På Europaparlamentets vägnar* | *På rådets vägnar* |
|---|---|
| R. METSOLA | M. BJERRE |
| *Ordförande* | *Ordförande* |

*BILAGA*

*”BILAGA IVc*

**PRODUKTER SOM OMFATTAS AV UTÖKAT PRODUCENTANSVAR FÖR VISSA TEXTILIER, TEXTILRELATERADE PRODUKTER OCH SKODON**

Del I

Textilier samt kläder och tillbehör till kläder för hushållsbruk eller annan användning, om sådana produkter till sin art och sammansättning liknar dem för hushållsbruk, som omfattas av artikel 22a

| KN-nr | Benämning |
|---|---|
| 61 – alla listade koder i kapitlet | Kläder och tillbehör till kläder, stickade eller virkade |
| 62 – alla listade koder i kapitlet | Kläder och tillbehör till kläder, inte stickade eller virkade |
| 6301 | Res- och sängfiltar (utom 6301 10 00) |
| 6302 | Sänglinne, bordslinne, toaletthanddukar och kökshanddukar |
| 6303 | Gardiner, rullgardiner och draperier; gardinkappor och sängkappor |
| 6304 | Andra inredningsartiklar, andra än sådana enligt nr 9404 |
| 6309 | Använda kläder och andra använda artiklar |
| 6504 | Hattar och andra huvudbonader, flätade eller hopfogade av band eller remsor av alla slags material, även ofodrade och ogarnerade |
| 6505 | Hattar och andra huvudbonader, av trikå eller tillverkade av längdvara av spetsar, filt eller annan textilvara (dock inte av band eller remsor), även fodrade och garnerade; hårnät av alla slags material, även fodrade och garnerade |

Del II

Skodon samt kläder och tillbehör till kläder för hushållsbruk eller annan användning, om sådana produkter till sin art och sammansättning liknar dem för hushållsbruk, vilkas huvudsakliga sammansättning inte är textilier som omfattas av artikel 22a

| KN-nr | Benämning |
|---|---|
| 4203 | Kläder och tillbehör till kläder, av läder eller konstläder (utom skor, huvudbonader och delar därav samt benskydd och liknande sportutrustning enligt kapitel 95) |
| 6401 | Vattentäta skodon med yttersulor och överdelar av gummi eller plast och hos vilka överdelarna varken är fästade vid sulan eller hopfogade genom sömnad, nitning, spikning, skruvning, pluggning eller liknande förfarande |

| KN-nr | Benämning |
|---|---|
| 6402 | Andra skodon med yttersulor och överdelar av gummi eller plast |
| 6403 | Skodon med yttersulor av gummi, plast, läder eller konstläder och med överdelar av läder |
| 6404 | Skodon med yttersulor av gummi, plast, läder eller konstläder och med överdelar av textilmaterial |
| 6405 | Andra skodon” |